M. G. Masius

de doctrina dæmoniorum
1. Tim IV. 1sqq.

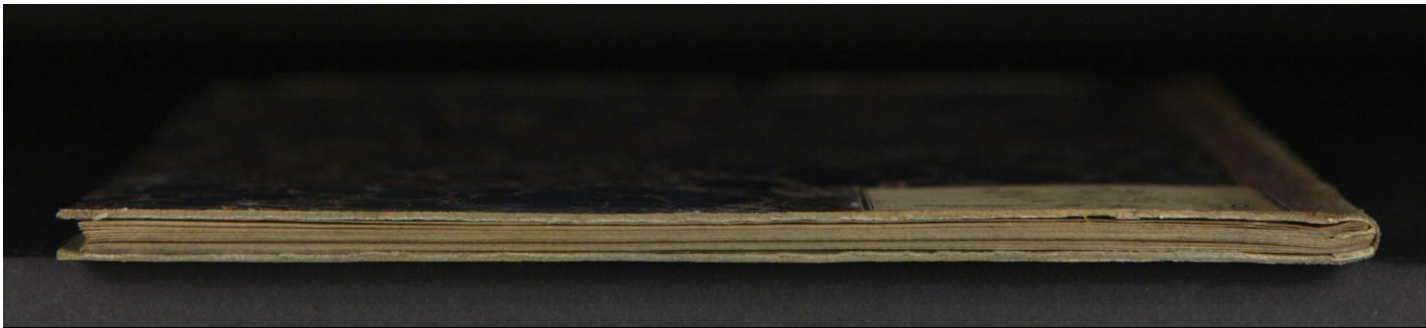
Hafn., 1699.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

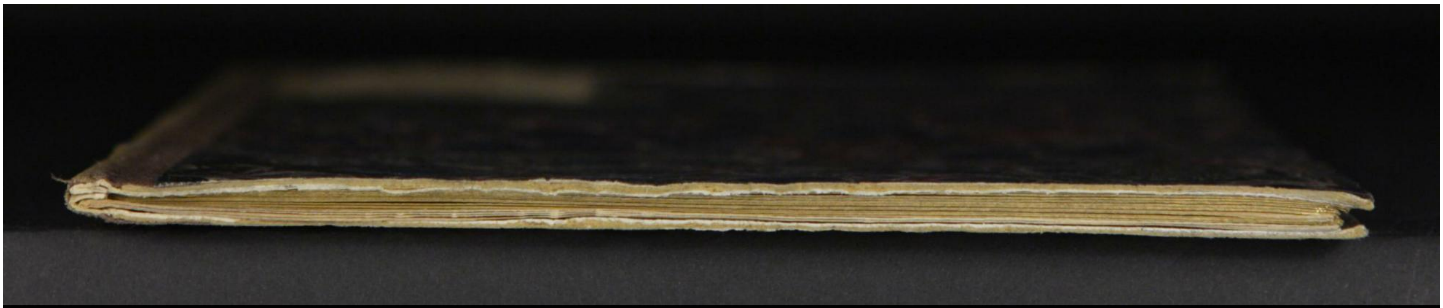

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

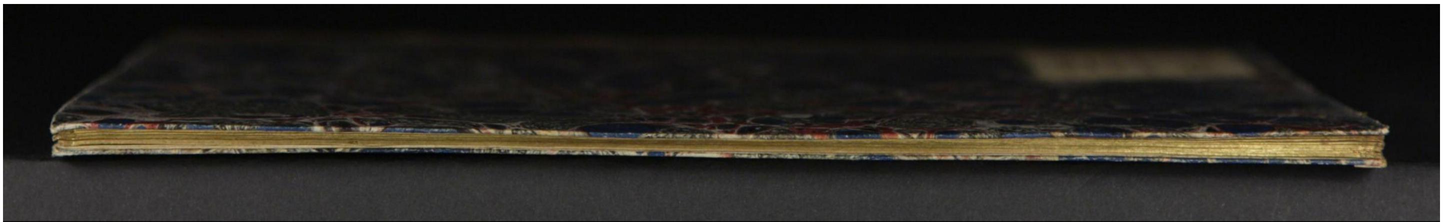
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

1,-316

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 1 4°
1 1 01 0 4 01568 1

+REX

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

HECTORIS GOTHOFR. MASII,

S.S. Theol. D. & Pr. P. in Univerſit. Havn.

DISPUTATIO THEOLOGICA DE DOCTRINA DÆMONIORUM

ex. 1 Timoth. IV. v. 1. & ſeq.

In abſtinentiâ ab eſu carnis potiſſimùm monſtratâ

Qvam

Reſpondente

Mag. SEVERINO WINTHERO.

Publicæ Disqviſitioni exponit

ad d. 3. April. 1699.

HAFNIÆ, Literis VIDUÆ Joh. Phil. Bockenhoffer.

952

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

APPROBATIO.

Sicut Chriſtus ipſe, in parabolâ de Zizaniis τὸν ἐχθρὸν, τὸν σπείραντα τὰ ζιζάνια, τὸν Διάβολον proclamat (*Matth. XIII. v.* 39): Ita qvoqve Paulus hìc, ceu Apoſtolus Chriſti, in Allegatô hôc, &, ex revelatione ipſius Spiritus Sancti, filio ſuo in Chriſto, Timotheo, de ὑστέροις καιροῖς, communicatô vaticiniô, non dubitat vel reformidat, hæreſes noxias, & delira ac fanatica dogmata, τὰς διδασκαλίας τῶν δαιμονίων appellare: qvippe qvæ ortum & originem ſuam ipſis Dæmoniis debent, & ab ipſis inſpirantur, & ordinationi Divinæ, veritatiqve cœleſti ſemper ex diametro repugnant. Ut verò conſtet in aprico, qvid ſibi velint, & qvò pertineant verba ipſa; Nec cenſuram & reprehenſionem hanc Apoſtolicam, pro more & ingenio ſuo, à ſe planè, in alios, Thais Romana devolvat ac detorqveat; perinde, ac ſi in Pythagoreos maximè, aut in priſcos tantummodò, circa priſca tempora, Hæreticos, nec ipſam cuderetur faba hæc; Excutit, ecce, *Plurimùm Venerandus, Nobiliſſimus & Ampliſſimus Dominus Collega Noſter, Dr. MASIUS*, penſiculatè ſatis & perqviſitè, præſente Diſſertatione, locum ipſum! refutatîsqve nervoſiſſimè omnibus adverſæ Partis φλυαρίαις καὶ ἀντιλογίαις, per certas, ex ipſo Textu erutas, & in oculos omnium incurrentes, notas ac characteres, luce ipſâ meridianâ clariùs demonſtrat: Anti-Chriſtum hìc præcipuè Romanum, & Sacrilegum iſtud, qvod Nomen JESU tam audaciter mentitur, ſodalitium deſignari; qvandoqvidem in ἀπιστίᾳ καὶ ἀποστασίᾳ Romana tanta paradoxorum & hæreſium qvarumlibet damnandarum colluvies & ſentina fœter, qvanta nusqvam alibi; Ut, qvod Bernhardus olim *Lib: IV. de conſideratione ad Evgenium cap: 2.* de Cleri & populi Romani moribus ſcripſit, id etiam, nunc intrepidè de iisdem affirmare audeamus:

Dog-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

Dogmata & inventa ipſorum pleraqve, *Dæmonum potiùs*, *qvàm ovium Chriſti paſcua eſſe*: Reſpondeatq; ita ἡ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη exactè titulis ſuis, qvibus Sacer ipſam Spiritus (*Apocal: XVII. v. 5, & XVIII. v. 2.*) tam manifeſtè interpolavit : qvòd ſit μήτηρ τῶν πορνῶν, καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς : Et qvòd ſit κατοικητήριον δαιμόνων καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου.

Pro Collegâ itaq; Noſtro Honoratiſſimô, ut Autore ipſo Diſſertationis hujus, qvod in laudem ipſius ſubjungam, nihil habeo aptius aut opportunius, qvàm ſimile illud Theodoreti *in Præfat: Lib. III. Hæret. Fabul.* Καθάπερ οἱ ἀρουραῖοι μύες ἔκ τινος δυσκρασίας ἀέρος καὶ σηπεδόνος δυσώδους ποιότητος, ἐκ τῆς γῆς ἀναδίδονται, καὶ λυμαίνονται μὲν σπέρματα, λυμαίνονται δὲ φυτά· οἱ δὲ γηπόνοι τούτους θηρεύοντες διαφθείρουσιν· οὕτω καὶ ἐκ τοῦ Διαβόλου κακοτεχνίας ἀνεφάνησαν αἱρέσεις, καὶ τοὺς κουφοτέρους τῶν ἀνθρώπων ἐσίνοντο, ἀλλὰ ταύτας οἱ ἄριστοι τῆς εὐσεβείας γεωργοὶ τῶν θείων λήϊων ἐξελαύνουσι, καὶ φρούδους ἀποφαίνουσι. Qvemadmodum mures arvales ex qvâdam intemperie aëris, & fœtidâ putredinis qvalitate ex terra naſcuntur, & ſeminibus pariter ac plantis nocent; Agricolæ verò ipſos venantur & perimunt: Sic malignô Diaboli artificiô exortæ ſunt hæreſes, & leviores tantùm homines læſerunt; Optimi verò pietatis Agricolæ eas ex divinis ſegetibus expellunt, & evanidas ipſas, ac nullius planè pretii eſſe, palàm declarant: Interq; hos ἀρίστους τῆς εὐσεβείας γεωργοὺς, anne nomen hìc aliqvod mereatur Celeberrimus noſter MASIUS, judicent ipſi invidi!

Pro juventute verò noſtrâ Academicâ, aliisq; Lectoribus Theſium harum, qvod in admonitionem & παραίνεσιν addam, nihil invenio accommodatius, qvàm exhortationem illam Ignatii in Epiſtolâ ad Tralleſios : Φεύγετε οὖν τὰς ἀθέους αἱρέσεις! τοῦ γὰρ Διαβόλου εἰσὶν ἐφευρέσεις, τοῦ ἀρχεκάκου ὄφεως, τοῦ διὰ τῆς γυναικὸς ἀπατήσαντος Ἀδὰμ, τὸν πατέρα τοῦ γένους ἡμῶν! Φεύγετε δὲ αὐτοῦ καὶ τὰς κακὰς παραφυάδας! &c. Fugite idcirco impias hæreſes! ſunt enim inventa Diaboli, ſerpentis iſtius, qvi omnis mali primus Auctor exſtitit, & primum generis noſtri Parentem Adamum, per mulierem, decepit! Fugite verò etiam malam illius progeniem! &c.

Cenſebam Hafniæ VI Calend: April: M.DC.XCIX.

H. BORNEMANN D.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

PRÆLOQVIUM.

Sacrum hoc tempus eſſe memoriæ acerbisſimæ paſsionis Domini noſtri JESU CHRISTI, nemo eſt qvi ignorat, ſed qvàm multis modis nomen crucifixi inter eos ipſos profanetur, qvi tanti beneficii recordationem crepant, non eſt noſtri inſtituti qverelis juſtis qvidem illis, at parùm profuturis complecti. Illud ſaltem memorare juvat, cùm Eccleſia Romana velut monopolium qvoddam ſibi vendicet paſſionis Chriſti memoriam, nullam in toto orbe Eccleſiam particularem eſſe, qvæ doctrinam adeò ſalutarem in Theoriâ magis obfuſcet, in praxi magis pervertat. Qvid enim magis derogat virtuti paſſionis dominicæ, qvam illa Papiſtarum hypotheſis: *non ſolâ Chriſti ſatisfactione juſtificationem noſtram abſolvi, ſed noſtris qvoqve ſatisfactionibus partim in hoc partim in futuro ſeculo opus eſſe.* Nonne injuria in Chriſti meritum hypotheſis eſt: *Merita Sanctorum nobis ad gratiam qvoqve & ſalutem conſeqvendam prodeſſe*? Nonne virtutem & efficaciam interceſſionis Chriſti, qvantum in ipſis eſt, enervant, qvi *alios mediatores atqve interceſſores è Sanctorum ordine ac numero arceſſunt*? Qvid verò de ſacrificio cruento Miſſatico in ſacrificium crucis injurio dicam? qvid de negatâ *communicatione idiomatum*? qvæ niſi ſupponatur, neq; nunc redemti ſumus. Qvid de hypotheſi Scholaſticorum: *Deum abſoluta potentiâ potuiſſe lapſum Humano generi condonare*? Hæc atqve alia plurima ita comparata ſunt, ut doctrinam de merito Chriſti, ejus efficaciâ, pondere & unitate nimium qvantum labefactent, totumq; opus mediatorium evertant. Sed ea jam ſileri patior, neq; ad invidiam exaggerabo, qvæ in *praxi* pontificiâ occurrunt ſuperſtitioſa ac analogiæ fidei contraria, & hoc ipſo tempore qvadrageſimali pias mentes meritò offendunt. Unum hoc dixiſſe ſufficiat, ipſum *Jejunium Qvadrageſimale*, de qvo tantopere glorientur, & de cujus neceſſitate ac merito tam confidenter loqvi conſveverunt, manifeſtam eſſe *Anti-Chriſti* notam. Deſperata verò Papatus cauſa eſt, ſi ipſa ſanctitatis profeſſio profanum prodit Anti-Chriſti regnum? Id verò ex Apoſtoli verbis breviter & perſpicuè ſum oſtenſurus. *Aſpira cœptis Jova benigne meis.*

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

SECTIO I.

(1) Locus Apoſtoli cum verſionibus qvibusdam. (2) Obſervationes qvædam Philologicæ. (3) Locum hunc eſſe perſpicuum. (4) Dignum Eccleſiæ miniſtro eſſe, ut ſenſum hujus loci exponat, juxta verſum 6. (5) Notas Anti-Chriſti clariſſimas in hoc textu latere, qvæ eruuntur; 1. Apoſtaſia magna. 2. Hypocriſis. 3. Jactatio miraculorum. 4. Interdictum de abſtinentia à carne. 5. prohibitio matrimonii. (6) Has notas omnes convenire Eccleſiæ Romanæ, unde concluditur illam adhærere διδασκαλίαις δαιμονίων, *ɔ: doctrinis dæmoniorum; & oſtenditur fortiſſimè hoc telo feriri aulam Vaticanam; & jejunium qvadrageſimale Pontificiorum non ſuſpectum modò reddi, ſed planè damnari.*

§. 1.

Locus, qvem expendere juvat, ita legitur. 1 Timoth. IV. v. 1. ſeq. Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει, ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων, ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκαυτηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν, κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων, ἃ ὁ Θεὸς ἔκτισεν εἰς μετάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλήθειαν· &c. *Vulgatus ita reddit*: Spiritus autem manifeſtè dicit, qvia in noviſſimis temporibus diſcedent qvidam à fide, attendentes Spiritibus erroris & doctrinis dæmoniorum, in hypocriſi loqventium mendacium, & cauteriatam habentium ſuam conſcientiam, prohibentium nubere, abſtinere à cibis, qvos Deus creavit ad percipiendum cum gratiarum actione fidelibus & iis qvi cognoverunt veritatem, &c. *Anglicana verſio ſic habet*: And the Spirit manifeſty ſaith, that in the laſt times certaine ſhal depart from the faith attending to Spirits of errour, end doctrines of diuels, ſpeaking lies in hypocriſie, and hauing their conſcience ſeared, Forbidding to marrie, to abſtaine meates which God created to receive with thankes giuing for the faithful, and them that have knowne the truth. *Gallica verſio ſic legitur*: Or l'eſprit dit notamment, qu'es derniers temps qvelqves uns ſe revolteront de la foy, s'adonnans aux eſprits abuſeurs, & aux doctrines des Diables, enſeignans des menſonges par hypocriſie, eſtant cauteriſes en leur propre conſcience, defendans

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

dans de ſe marier, *commandant* de s'abſtenir des viandes que Dieu à crées pour les fidels,& pour ceux qui ont connu la verite pour en uſer avec action de graces. Habet hæc verſio qvæ Exemplar Charentonianum ſeqvitur illud peculiare, qvòd ſenſum græci idiomatis impleat per vocem *commandant*. Germanicæ & Danicæ Verſiones à Vulgatâ non diſcrepant, qvibus adducendis ſuperſedemus.

§. 2.

Difficultate aliàs hic locus caret, ſi verba ſenſumqve ſpectes, cùm tamen adverſarii nodum in ſcirpo qværant, breves qvasdam notas philologicas annectere juvat. I. Τὸ δὲ πνεῦμα, &c. *Spiritus Sanctus* indubiè intelligitur. Qvod probat 1. articulus notanter additus. 2. Qvia futuri certò præſcius. 3. Qvia ſolus Paulo dictavit proponenda. 4. Qvia res ſanctæ non niſi à Spiritu Sanctæ profiſciſci poſſunt. II. ῥητῶς λέγει. non igitur obſcurè aut involutè, ſed apertè, non per ambages, ſed planè, non per umbras aut figuras, ſed propriè,non per ænigmata, ſed clarè & perſpicuè. III. λέγει loqvitur vel annunciat. Cui verò inqvis & ubi? ipſi Paulo & hoc ipſo loco, qvamvis & alibi. ut 2. Theſſ. 2. v. 8. ſeqq. nullibi tamen qvàm hîc clariùs. Ad locum *Danielis XI. v. 36. ſeqq.* reſpici *Medus* putat, ubi hæc ipſa clariſſimè Spiritus doceat, ſed cur hunc ipſum locum, deſeramus, cauſam non video. IV. ἐν ὑστέροις καιροῖς. in *noviſſimis temporibus* qvæ ab adventu Chriſti incipiunt in genere,ſed in ultimis temporibus in genere dictis, extremam hîc ætatem innui patet. V. διδασκαλίαις δαιμονίων communiter docti interpretantur de falſis doctrinis Mali Dæmonis aſtu inventis ac divulgatis. Et verſiones hîc etiam reſpondent ſibi invicem, ut Δαιμόνιον malo ſenſu ſumatur. Peculiaris verò eſt ſententia *Medi Angli*, per Δαιμόνια hîc ſanctos intelligi, & per Διδασκαλίαν Δαιμονίων, *cultum ſanctorum*, *imaginum* &c. vel uno verbo, *idololatriam Pontificiam*, qvam in cultu Sanctorum atqve imaginum committunt. Clariſſimus Nortonus Knatchbul in ſuis animadverſ. in Nov. Teſt. non modò illam *Medi* ſui ſententiam avidè amplectitur, ſed inſuper probat *Dæmonia* legitimè reddi *idola*, ſic *Pſalm. 96. v. 5.* qvæ *idola* dicuntur, δαιμόνια reddi in Paraph. Chald. &c. ſic & *Clementem Alexandr.* in Admonit. ad Gent. Εἴδωλα γοῦν εἰκότως, αὐτοὺς καὶ δαίμονας ὑμεῖς αὐτοὶ κεκλήκετε.

Similiter eos vos ipſi idola & Dæmones vocaſtis. VI. Κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων. *Probibentium nubere, abſtinere à cibis.* Nodum omnem hîc ſolvit *Scholiaſtes Græcus*, nempe in his verbis eſſe nullum σφάλμα καλλιγραφικὸν, ut qvidam volunt, nec ullum παρόραμα Ἀποστολικόν, negligentiam Apoſtolicam, ſed rectè & propriè dictum per verum & genuinum Atticismum, ſi qvidem *Attici* verbis per ſe negantibus negationem addere conſveverunt. ſic ἐκώλυε μὴ κλέπτειν. prohibuit furari, &c. ſic κωλυόντων ἀπέχεσθαι βρωμάτων. prohibentium cibos; vel jubentium abſtinere à cibis, &c. Similes loqvendi modos è N.T. produxit *Dallæus de Jejun. pag.* 98. ut 1 *Tim.* 2. *v.* 12. 1 *Cor.* 14. *v.* 34., Miror verò non incidiſſe viro doctiſſimo locum. 1 *Joh.* 2. *v.* 22. ubi idem *Atticismus* manifeſtus eſt. conf. *Budæus in comment. Lingv. Græc. pag.* 935.

§. 3.

Perſpicuum eſſe hunc locum non tantum *perſpicuitate* generali, (qvâ tota gaudet Scriptura S. ſaltem in credendis neceſſariis) ſed & *perſpicuitate ſpeciali, ſeu comparativâ*; reſpectu aliorum locorum, graduum claritatis, &c. indicat ipſa Spiritus S. aſſertio: Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει. Non igitur, (1) per prolixas conſeqventias indagandus hîc eſt Spiritus S. ſcopus, ſed κατὰ τὸ ῥητὸν inveniendus. (2) neqve cogitandum de ſenſu myſtico vel accommodatitio, cum ad ſenſum literalem nos ipſe Spiritus S. hîc ducat. Unde & (3) illa particula adverſativa, τὸ δε πνεῦμα, &c. non fruſtra ponitur, ſed digitum intendit ad verſum antecedentem & capitis tertii ultimum, ubi de myſterio omnium confeſſione magno agitur, qvaſi dicat, in iſtis myſteriis qvidem ad rationem & ſenſus externos provocare non licet, ſed hîc ubi qvæſtio eſt de facto aliqvo, & notis Anti-Chriſti externis, Spiritus S. ῥητῶς λέγει. Qvamvis & illa adverſativa referri qveat ad verba antecedentia, de *præconio verbi & fide*, qva Chriſtus in mundo receptus fuerit, qvaſi dicat: ſed ab illa fide ſimplici qvidam deficient, & erroribus Anti-Chriſtianis adhærebunt. (4) ad intelligendum igitur hujus loci ſenſum, opus non eſſe patet, ut Pontificis Romani interpretationem exſpectemus, cum ipſe hîc etiam Spiritus S. publicè profiteatur, ſe ῥητῶς loqvi. (5) neqve verò & nobis perſvaderi patimur, ullum hominem qvalis etiam qvantusqve

ſit

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

ſit, clariùs loqvi poſſe, qvàm Spiritus S. locutus eſt; licèt magna hominum congregatio in conciliis qvicqvam definiat ac decernat. (6) patet verò ex fine & intentione Spiritus S., omnia hîc clara atq; perſpicua eſſe, ſiqvidem eum in finem prædicta ſunt, ut ab erroribus Anti-Chriſti ſibi fideles caveant. (7) Hæc ipſa tamen perſpicuitas, ut in aliis Scripturæ locis, *ordinata* eſt, non excludens media Hermeneutica; qvamvis ſit *interna & irrefragabilis*, ut loqvi amat Theologorum Schola, non eſt tamen *irreſtibilis*; Nam ut ad Solis ſplendorem alii cœcutiunt, alii oculos planè claudunt, ita ad Scripturæ claritatem ſe gerunt illi mortalium qvi præjudiciis imbuti non niſi θέσιν φυλάττειν cupiunt. Unde nec mirum eſt, loci hujus claritatem non obſtare, qvò minus illi varias nebulas affundere Pontificii laborent, qvas tamen omnes facilè à Sole veritatis diſpelli, infra patebit.

§. 4.

Dignum verò Eccleſiæ miniſtro eſt, ut identidem Anti-Chriſti notas & τὰς διδασκαλίας δαιμονίων publicè perſtringat, unde etiam Apoſtolus verſu 6. ſtatim addit: ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς, καλὸς ἔσῃ διάκονος Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας ᾗ παρηκολούθηκας. Qvod verò hîc Timotheo injungitur, omnibus Eccleſiæ miniſtris atq; doctoribus ſimul præceptum eſt. Unde morem gerentes Spiritui Sancto non curamus (1) *Pſeudo-Politicos, Syncretiſtas*, & id genus hominum, qvibus intempeſtiva ſemper ac inviſa eſt illa veritatis profeſſio, qvæ Anti-Chriſti ſobolem acriùs pungere videtur; mallent enim moderata iniri conſilia, palliari errores Vaticanos, pacis ſtudium foveri potius, qvàm bellum indici. (2) neq; curamus adverſarios, qvi *crimen læſæ majeſtatis* interpretantur, ſi qvis Pontificem Rom. Antichriſtum eſſe pronunciet, negamus enim injuriam eſſe illam doctrinam, qvam ipſe Spiritus Sanctus tam clarè expoſuit doceriq; publicè juſſit. Neq; verò in Imperatorem, Reges atqve Principes Pontificios ullam hinc injuriam redundare, ſæpiùs à noſtratibus oſtenſum eſt. Videatur præprimis *Defenſio Pupillæ fol. 697. Hulſem. in Breviar. cap. ult.* & qvi toto ferè libro id agit *B. Nicolaus Hunnius* in libro, qvem inſcripſit: *innocentia Lutheranorum.* (3) Neq; verò tantopere no-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

bis hìc ſuccenſere poteſt Eccleſia Gallicana, in qvâ plus vice ſimplici audita vox eſt: *Papam Romanum eſſe Anti-Chriſtum.* Nota eſt Hiſtoria *Philippi Pulchri, & Ludovici XII.* neq; vetuſtate collapſa eſt memoria monetæ; *perdam Babylonis arcem.* Cum ipſi etiam Monachi & Jeſuitæ ſibi mutuò Anti-Chriſti notas objiciant, ſaltem iſtâ *Cadmeâ pugnâ* efficiunt, ut tantopere invidiam aſſerti non extimeſcamus. In genere materiam de Antichriſto ſtudioſè perſecuti ſunt inter noſtrates *Gerhardus, Brochmannus, Heilbrunnerus in Papatu Acatholico, Balduinus in Diatribe de Anti-Chriſto, Danhauerus in Anti-Chriſtoſophia*, ne qvid de *Syſtematicis* dicamus, qvi omnium manibus teruntur. Nos propius ad loci explicationem accedimus.

§. 5.

Videamus igitur notas illas, qvibus dignoſci poteſt Anti-Chriſti cœtus ab omnibus aliis ſectis in toto terrarum orbe, ac unde convinci clariſſimè poſſit illius commercii cum πνεύμασι πλάνοις καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων. Cum enim Spiritus S. ſe clarè & apertè loqvi profiteatur, opus erat, ut notas etiam manifeſtas externas, qvæ in oculos ſenſusq; hominum incurrerent, qværentibus ſuppeditaret. Poterat qvis enim ita Apoſtolum alloqvi. Si cavere ſibi fideles ab illâ *Apoſtaſiâ magnâ & doctrinâ Dæmoniorum* debeant, qvam ultimis temporibus futuram prædicis, oſtende nobis externum characterem ejus cohortis Apoſtaticæ, qvo ab aliis hæreſibus diſtingvi tutò ac infallibiliter poſſit. Annuit igitur Apoſtolus & ſeqventia κριτήρια ponit. 1. *Hypocriſin ſingularem* in iſta ſectâ obſervabitis, qvæ externæ ſanctitatis ſpeciem mentita, plurimis imponet ſimplicioribus, vos autem eò magis cavete; nam & 2. ψευδολόγους eſſe reperietis eò qvòd mendacia ſua ſcripturæ opponunt, & prodigia atq; ſigna ficta falſò credita publicè oſtentant. Neq; verò ſi centies illa detegantur mendacia, errorum eos pudebit, ſiqvidem (3) *eorum conſcientia* velut cautere inuſta ſenſum omnem amiſit. Utq; propiùs illos cognoſcatis (4) *prohibitio matrimonii* inter ipſorum dogmata non poſtremo loco referetur. & ne qvid deſit accuratæ & perfectæ cognitioni hujus ſectæ, (5) addent *interdictum* de non guſtandâ carne certis temporibus cum tamen omne diſcrimen ciborum in N. T. ſublatum

ſit,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

ſit, qvâ de re jam tum monui Coloſſ. 2. v.16. & ne forte miremini ejusmodi errores tam latè ſerpere poſſe, cogitandum vobis denuò eſt qvod dixi, ſanctitatis larvâ per ingentem hypocriſin eos involvi atq; veſtiri.

§. 6.

Notatu autem dignum eſt, (1) Apoſtolum non loqvi de hominibus extra Eccleſiam, ſed in Eccleſiâ generali exiſtentibus, (2) non loqvi de Apoſtaſiâ totali qvoad omnes fidei Chriſtianæ partes qvalem Pontifici intelligunt, ſed magna & inſigni. Nam ſi omnem fidei doctrinam illa ſecta penitus abjuraret, & apertè Chriſtianæ Religioni ſeſe opponeret, non poſſet *illâ Hypocriſi* cujus mentionem facit, inescare mortalium animos. Aliàs defectio Eccleſiæ Romanæ eam latitudinem errorum involvit, ut totum Fidei Syſtema pervagetur, & hoc ſenſu â noſtratibus univerſalis dici conſvêrit. Vid. B. Scherz. Syſt. p. 853. (3) Addit Apoſtolus circumſtantiam temporis, ἐν ὑστέροις καιροῖς, *poſtremis temporibus*, qvæ licèt jam tempore Apoſtolorum incipiant, dubium tamen non eſt, qvin qvò magis ſeculi finis appropinqvat, eò magis *extrema tempora* dici poſſint, ſed nec hîc eſt narratio rerum præſentium ſed futurarum prædictio. (4) notandum & hoc; omnes illas notas non eſſe ſeorſim ſed complexè ſumendas, ut judicium infallibile ferri poſſit, qvænam ſit illa ſecta, qvam prædixit Apoſtolus adhæſuram πνεύμασι πλάνοις καὶ διδασκαλίαις Δαιμονίων.

§. 7.

Perluſtremus igitur omnes Chriſtianæ Religionis ſectas, qvæ ultimis hiſce Temporibus in toto terrarum orbe vigent, & facilè animadvertemus, non dari aliam, præter Eccleſiam Romanam, ad qvam omnes notæ apprimè qvadrant, ita ut vivis coloribus depicta hîc eſſe videatur; qvod per partes jam breviter oſtendam. (1) *Eccleſiæ Romanæ competit illa Apoſtaſia magna*, de qvâ & 2 *Theſſal*. 2. 3. Eandem hîc enim intelligi, de qva loqvitur Apoſtolus 1 *Tim*. 4. *v*. 1. etiam adverſarii nonnulli concedunt. Videatur *Epencæus in l.c. Timoth. p*. 54. *Oper*. Eſtq; Apoſtaſia κατ' ἐξοχὴν, & verè magna, ſive qvalitatem ſpectes ſive qvantitatem cùm hominum tum dogmatum. Superſedemus illâ demonſtratione per partes, qvam neq; hæc charta

ca-

capit, & alibi millies & integris libris complexi ſunt noſtrates; Videatur præprimis *B. Hunnii Apoſtaſia Eccleſiæ Romanæ*, *Heilbrunneri Papatus Acatholicus Germanicè ſcriptus*, *ejusq; Apologia*. *B. Gerhardi Confeſſio Catholica*. *Bebelii Antiqvitates Evangelicæ*. *Chemnitius*, *Mentzerus*, *aliiq;*. (2) *Hypocriſin* verò in Eccleſiâ Romanâ non noſtri tantùm accuſant, ſed ipſa ejus membra ſibi mutuò objiciunt. Et ſanè qvis non videt ad externam ſanctitatis ſpeciem compoſita hîc omnia eſſe? Hunc finem intendit *Cœlibatus clericorum*, *Vita monaſtica*, *mendicantium* Monachorum voluntaria paupertas, mortificationum genera varia, flagellationes ſpontaneæ, jejunia &c. Legat aliqvis Bellarmin lib. 2. de B. O. cap. 2. & 4. & mirabitur ejus ἐν ὑποκρίσει ψευδολογίαν. Ipſe Pontifex, dum ſervus ſervorum appellari geſtit, dominium in Reges ac principes tamen affectans, Hypocriſin inſignem prodit. *Videatur B Hülſemann. Brev. cap. ult. §. 12.* (3) ψευδολογίαν *Eccleſiæ Romanæ* facile etiam animadvertit, qvi *jactationem miraculorum* perpendit, tantam ac tam freqventem, ut non facile locus aliqvis occurrat, qvin miraculum ibi in ligno, ære, imagine, ſtatuâ factum venditetur. Nulla certè ſecta de miraculis ita gloriatur ac Eccleſia Romana, adeò ut inter Eccleſiæ ſuæ notas hanc gloriam reputet *Bellarmin. lib.* 4. *de not. Eccleſ. cap.* 14 immemor, hanc eſſe Anti-Chriſti notam. 2 *Theſſ. 2. v.* 9 10. Detecta ſæpius ſunt illa mendacia â tempore reformationis, atq; hinc effectum eſt, ut ubi Evangelicis mixti ſunt Pontificii, rariùs aut nunqvam, prodigia contigiſſe affirment; E locis potius diſſitis ex India Orientali & Occidentali miraculorum gloriam arceſſunt, ſcilicet ut tutius eat mendacium, qvod cum teſte domeſtico viam emetitur. Accidit tamen etiam nunc qvandoqve, ut impudentiæ metus cedat, & fraudis non detegendæ confidentia locum miraculis faciat, ut aliqvot abhinc luſtris docuit fabula *Marci d'Aviano* falſitatis etiam publicè convicta à *Sceiblero* aliisqve, Adeò frontem perfricuêre Monachi, ut nihil intentatum relinqvant, poſtqvam illud axioma obtinuit: *Omnia eſſe licita, modò ſalus Eccleſiæ Romanæ intendatur*; Qvibus principiis ſuperſtructa etiam eſt illa Jeſuitarum praxis, qvam alii qvoq; ordines Pontificii accuſant, videantur *Vargas Stratagemata Jeſuit.* *Montaltii literæ provinciales*,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

les, le cabinet de Jeſuites,&c. ut alios plures taceamus. (4) *Cauteriatam conſcientiam* de qva Apoſtolus h. l mentionem injicit & hæc ipſa produnt, qvæ jam enumeravimus, & tot perſecutionum genera, qvibus orthodoxos affligunt, qvæ cum ipſa humanitatis jura lædant, proficiſci certè non poſſunt niſi ab iis, qvi conſcientiam habent velut cautere inuſtam ſenſuq; omni deſtitutam. (5) *Prohibitio matrimonii* in Eccleſia Romanâ non conſvetudinis ſed legis inviolabilis vim obtinet, ut videas in hanc ſectam verè qvadrare, qvod Theodoretus ad h. l. obſervat: *Eos,* inqviens, *accuſat, qvi lege latâ cœlibatum ſeqvi compellunt.* Fruſtra qvis obvertat, eos hîc tantùm accuſari, qvi matrimonio in genere omnibus interdicunt, non verò qvi certis tantùm hominibus prohibent; qvæ enim ſecta matrimonio omnibus interdiceret, qvin vel totum genus humanum tollere vellet, qvod abſurdum, vel promiſcuæ libidini locum facere, qvod cum illa *hypocriſi* memoratâ ab Apoſtolo non conſiſtit. Imò, ut prohibitio cibi non infert abſtinentiam ab omni materiâ eſculentâ, ſed à carne, adeoq; ad certum cibi genus reſtringitur, ita prohibitio matrimonii ad certum genus hominum nempe *Clericos* reſtringitur. Eos verò *liberè* vovere, gratis excipitur: qvicqvid enim ordini toti lege injunctum eſt, neceſſariò à ſingulis reqviritur. Atqvi cœlibatus, &c. Ergò. Tandem (6) *Interdictum de abſtinentiâ ab eſu carnis* manifeſtè genium Anti-Chriſti prodit, ut mirum ſit rubore non ſuffundi Pontificios hæc verba legentes. Non modò enim Monachi Carthuſiani ab eſu carnis ſemper abſtinere jubentur, ſed & tempore Qvadrageſimali omnes in univerſum Chriſtiani, ut & ſingulis diebus Veneris ac Sabbathi, niſi forte diſpenſationem Sacerdotis pretio ſibi comparârit. Et ridiculum ſanè eſt, cùm jejunium ſit abſtinentia ab omni cibo, viſum tamen adverſariis eſſe, jejunii nomen abſtinentiæ â carne, ovis, lacte &c. convenire, & ſi qvis maximè ad ſatietatem piſcibus, vino, fructibus repletus ſit, jejunium tamen eſſe, qvod ipſum jejunum eſt, & judice *Theodulpho Aurelianenſi* ab omni ratione ſemotum. Ita enim ille *cap.* 40. *Tom.* 2. *conc. Gall.* 2. *p.* 22. *A caſeo lacte butyro & ovis abſtinere Et Non Jejunare, dementiſſimum eſt, & omni ratione ſemotum.* Hanc verò dementiam alii Romanæ Eccleſiæ objiciant, nobis ſuffecerit oſtendiſſe, in hac ipſa abſtinentiâ à carne notam Anti-

ti-Chriſti manifeſtam latere. Obſervatu dignum eſt, ſoli Sectæ Romanæ proprium eſſe, ut jejunium in abſtinentiâ â ſolis carnibus, ovis & lacte conſtituat, non Græci, non Armeni, non Æthiopes, non Chriſtiani alii, qvod è *Durando Ration. l. VI. cap. 7.* idem fatente notare jubet B. *Scherzer. L.* de *Anti-Chriſt. p. m.* 862. Nobis verò jam tale naſcitur argumentum. Q. Secta habet notas Anti-Chriſti manifeſtas, illa citra injuriam Anti-Chriſtiana dici poteſt. Atqvi ſecta Romana habet notas Anti-Chriſti manifeſtas. Ergò. Minor jam per partes oſtenſa eſt, neqve indiget longâ probatione, cum res ipſa loqvatur, factumq́; prohibitionis matrimonii & certorum ciborum omnium oculis obvium ſit. Mittamus reliqva, & de ſolo *jejunio Pontificio* paulo uberius agamus, in id potiſſimum intenti, ut *Effugia eorundem* circa hunc Apoſtoli locum perluſtremus, oſtenſuri nullis artibus, nullâ fraude ac cavillatione noſtrum hunc ictum declinari poſſe.

SECTIO II.

Complectitur Reſponſionem ad Exceptiones Pontificias.

Exceptio. *I. adverſariorum Sophiſtica eſt, & è voce* κωλυόντων ἀπέχεσθαι, *&c. derivatur. Exceptio. II. damnari hîc Pythagoricos. III. Damnari hæreticos veteres, qvi cibos ut per ſe immundos prohibuerunt, præprimis Marcioniſtas, Encratitas & Manichæos IV. Non omnem prohibitionem carnis eſſe illegitimam. Deum ipſum in V. T. certas ſpecies prohibuiſſe. Medicos ſæpe carnis uſu interdicere, neq́; tamen doctrinam Dæmoniorum fovere. V. Intentionem Eccleſiæ Romanæ piam eſſe, ipſum ergò factum omni labe carere. VI. Jejunium Qvadrageſimale in Scripturâ & Antiqvitate fundari; Idq́; Exemplis & dictis probari poſſe. VII. Dejectis his exceptionibus repetitur orthodoxa veritas.*

§. 1.

Prohibitio Cibi tanqvam manifeſta Anti-Chriſti nota & Doctrinæ Diabolicæ pars è loco Apoſtolico meritò arguitur. De illâ jam potiſſimum miſſis aliis Anti-Chriſti notis agemus, & conveni-

venienter ſanè ſcopo Apoſtoli qvippe qvi hanc ſolam ſpeciem dogmatis Diabolici refellit verſu 3. 4. & 5. cur alteram ſpeciem (prohibitionem conjugii) non pari modo hîc refutârit Apoſtolus, nonnulli Interpretes qværunt; & reſpondet *Danæus*, qvia illud malum, nempe Interdictum conjugii nondum vicinum eſſe prævideri t; *Hyperius* addit, tam craſſum eſſe errorem, ut refutatione indignus ſit tanqvam naturæ adverſus; *Crocius*, ſufficere ait, qvod alibi ab Apoſtolo perſtringatur: ut, 1 *Corinth*. 7. & *Ebr*. 13. *Calovius* verò in h. l. probat, eadem argumenta Apoſtolica qvæ hìc contra prohibitionem cibi extant, valere etiam contra prohibitionem matrimonii, ob rationis paritatem, videatur ipſe.

§. 2.

Hîc verò bilem movemus adverſariis aſſerentes *jejunia* eorum ad doctrinam Dæmoniorũ ab Apoſtolo referri. In ſcenam prodit *Baronius*, & qvæ eſt manſvetudo Viri, pro authoritate Cardinalis cum magna animi impotentiâ in nos ivehitur, & *impiè ſimul ac ſtultè, ineptè pariter ac ineruditè, deniq; turpiter ac procaciter hæc objici* vociferatur. Nec mitior ferè eſt *Bellarmini*, *Coſteri* aliorumq; qverela, qvæ ipſa tamen qvid aliud prodit, qvàm *manum in ulcere*? Scilicet tangi renuunt exulcerata vulnera, & ad manum Medici *immedicabile vulnus enſe reſcindentis ne pars ſincera trahatur*, qvid mirum clamores infauſtos ab ægroto cieri? Tam apertè loqvitur *Paulus*, tam graviter increpat interdictum de abſtinentia â certis cibis, tam perſpicuè illud inter ſcita infernalis doctrinæ refert, ut vel rudis plebecula ad Scripturæ lectionem admiſſa facilè judicare poſſit, Romanæ Eccleſiæ ſectam vivis coloribus hîc depingi. Qvid verò contra hunc Solem adverſarii? Scilicet ut impudentiæ addant ignorantiam qvidam Sophiſtæ objiciunt (1) Tantum abeſſe, ut Apoſtolus jejunium Pontificium doctrinæ infernalis arguat, ut potius jejunii hujus hoſtes increpet, dici enim: κωλυόντων ἀπέχεσθαι βρωμάτων *eorum qvi prohibent abſtinentiam à cibis*, jam verò Pontificios non prohibere hanc abſtinentiam ſed præcipere. Proteſtantes igitur hìc intelligi potius, qvippe qvi abſtinentiæ huic ſeſe opponant. ℞. 1. jam ſupra §. 2. num. 6. oſtenſum eſt, hìc eſſe genus dicendi Atticum; non tantum in N. T. ſed aliis ſcriptoribus græcis ſatis uſitatum. (2) Omnes

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

Chriſtiàni, Patres ac Interpretes tam veteres qvam recentiores hìc nobis conſentiunt; ita vertendum eſſe, *jubentium abſtinere à cibis.* (3) Ipſi *Pontificii* ingenui genuinum hujus loci ſenſum admittunt; videatur Bellarminus *lib.* 2 *de* B. *Op. cap.* 8. §. *Reſp. Damnat.* Stratagema Jeſuiticum eſt *Coſteri* in *Enchirid. cap.* 18. permittentis ſuæ cohorti, ut apud adverſarios imperitos ſaltem hac Sophiſticâ utantur. Qvod ipſum cum candore conciliare velle, qvid eſt aliud, qvàm atrum comparare albo? (4) Argumentum Apoſtoli in verſu ſeqventi, *qvod omnes creatura bona ſit*, de ejus mente teſtatur. Ideò rejicit *interdictum certi cibi*, qvia nulla creatura mala eſt, ſi cum gratiarum actione ſumatur. Finge jam ex mente Sophiſtarum eos damnari, qvi prohibent abſtinentiam â certis cibis, nonne argumentũ à creaturæ bonitate deſumtum eſſet ſtupidum imò abſurdum & inverſum, & qvid tum ſibi vult *illa hypocriſis*, qvam increpat? Ipſe Paulus ſe ſatis alibi explicat, *Coloſſ.* 2. *v.* 16. 1 *Corinth.* 10. *v.* 25 27. Sed in re apertâ qvid opus eſt verborum temporisq́; prodigum eſſe?

§. 3.

Except. II. Pythagoricos maximè indicat, qvorum præcipui erant Magi, & cum Dæmonibus habebant commercium, inter qvos inſignis fuit Apollonius Tyanæus, qvi hic eximiè denotatur. Venit enim Epheſum vivente adhuc Timotheo. Clem. Alexandr. Strom. III. Vino, Venere & animalium eſu abſtinebant. Hanc exceptionem ſuam qvoq́; fecit *Grotius in not. ad h. l.* nec poterat aliter, ne Pontificem R. a qvô Anti-Chriſti notam amoliri ſemper conatus eſt, hìc apertè accuſari fateretur, ſed Reſp. (1) *Grotium* ſibi ipſi contrarium eſſe oſtendit *Calov. in h. l.* qvem vide, de reipſa notetur. (2) Pythagoricos intelligi non poſſe, qvia illis non competit ἀποςασία à fide; fuere enim Philoſophi gentiles. Apoſtolus verò de iis loqvitur, qvi â fide deficiunt; Conf. Theodoret. ad h. l. (3) Apollonius Tyanæus fuit Magus apertus, qvomodo igitur ipſi competit *hypocriſis*, qvam prædicit Apoſtolus? (4) Extremis temporibus hæc futura Spiritus dicit qvam longè verò Apollonius à noviſſimis temporibus abeſt? ad tempora noviſſima hæc ſpectare etiam *Chryſoſtomus* notavit. (5) Non illi hìc notantur, qvi nuptias damnant facto vel voce, ſed qvi publicâ autoritate legislativâ prohibent qvod ſolum

qva-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

qvadrat in Pontifices Romanos. Conf *Conc. Trident. Seſſ.* 24. *can.* 9. (6) Proferantur authentica documenta, Apollonium Tyanæum prohibuiſſe & conjugium & certos cibos; certè (7) qvod *Clemens Alexandr lib.* 3. *Stromatum* ait, *Magos qvoqve à vino, animatis & rebus venereis abſtinere*, miror à *Grotio* adductum, cum nullo alio fine à *Clemente Alexandrino* memoretur, qvàm qvod ipſi Magi *qvandoq;* ab his rebus abſtineant, ut adeoq; in illa abſtinentia nulla lateat Chriſtiana ſanctitas. Idem tamen *Clemens Alexand.* eodem lib. 3. Strom. pag. m. 431. Magis cum Matribus & filiabus coire ait, de *Apollonio verò Tyanæo* l. c. nullum verbum etiam habet, ac unde novit *Grotius*, illum ſuperſtite Timotheo Epheſum veniſſe, eamq; doctrinam diſſeminaſſe? certè (8) vel illum vel *Magos* indicari, nullâ veritatis ſpecie dici poteſt, cum omnes illæ notæ ab Apoſtolo ablatæ minimè illis conveniant, in ſectam Romanam verò omnes exactè qvadrent. Neq; (9) ſeqvitur: Magi coluêre Dæmonas, Ergò ſunt illi, qvi doctrinam Dæmoniorum hîc ſeqvi dicuntur. Invertimus enim argumentum: Qvi apertè Dæmonas colunt, hîc intelligi neqveunt, ſed hypocritæ, ut innuit verſ. 2. qvi Spiritum qvidem Sanctum venditant, â maligno autem Spiritu agitantur. Hoc verò in Pontifices Romanos exactè qvadrat, qvi ſingularem Spiritus S. aſſiſtentiam donumq; infallibilitatis jactant, cum Spiritui S. in omnibus ferè contradicant.

§. 4.

Nec fortior eſt *Exceptio III* Pontificiorum, veteres hæreticos hîc tantùm perſtringi. Bellarminus l. c. *Apoſtolum*, ait, *hîc damnare hæreticos omnes, qvi cibos, ut per ſe immundos prohibent, ac præſertim Marcionitas, Encratitas & Manichæos. Eccleſiam verò Romanam propter veram ſanctitatem & cultum Deo præſtandum jejunia & ciborum delectum aliqvando præſcribere, cum alioqvi omnes cibos natura ſua mundos & à bono Deo creatos eſſe & cum gratiarum actione pro tempore & loco percipiendos doceat.* Reſp. (1) Hac exceptione nihil aliud probat *Bellarminus*, qvàm ejuſdem erroris participes olim fuiſſe damnatos ab Eccleſiâ hæreticos, qvod ipſum facile largiri poſſumus, cœteroqvin ſatis edocti, Hodiernam ſectam Romanam eſſe colluviem errorum ex antiqvis hæreſibus conflatam. Reſp. (2) Un-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

de verò novit *Bellarminus Marcionitas*, *Encratitas & Manichæos* indigitari? certè ipſorum nomina non extant? Sed procul dubio inde hoc colligit, qvia abſtinentiam à certis cibis præceperunt. Sit ita, nos igitur præeunte etiam Bellarmino ita argumentamur: Qvicunq; abſtinentiam à certis cibis præcipiunt, matrimonium prohibent, &c. â Paulo arguuntur adhærere doctrinæ Dæmoniorum. Atqvi *Pontificii* etiam abſtinentiam à certis cibis præcipiunt, & matrimonium prohibent, Ergò & Pontificii adhærent doctrinæ Dæmoniorum. *Minorem* inficiari neqveunt, niſi forte carnis eſum inter cibos non referant. Acutè hîc & nervoſè Dallæus, l. c. *Qvod hîc Marcionitæ* damnantur, minimè prohibet, qvò minus & Encratitæ hîc condemnentur. Qvod & hos Apoſtoli fulmen proſtravit, non impedit, qvin idem telum & in Manichæos efficax ſit. Neq; qvod veteres Catholici hos omnes hic ſugillari putarunt, eo factum eſt, ut non adverſus Montanum eandem diſciplinæ peſtem invehentem, Apoſtoli dictum vibrarint, ut ex *Tertulliano* patet. Qvod ergò veteres iſti Paulinâ hac ſententiâ damnati ſunt, id nihil prohibet qvò minus & adverſarii eadem damnari cenſeantur, & alii item, ſi impoſterum exoriantur, qvicunq; diſertam hanc Apoſtoli legem violabunt. Non enim ſi brevi poſt Pauli *diſceſſionem* (Actor. 20. v. 29. 30.) ſecundum ejus prædictionem Epheſiorum & aliorum Chriſtianorum greges *intrarunt lupi rapaces, & ſurrexerunt viri loqventes perverſa, ut abducerent diſcipulos poſt ſe*, ſeqvitur ſic exhauſtum fuiſſe primo illo eventu Apoſtoli vaticinium, ut ſi qvi poſt ea tempora exorti ſunt lupi & ſeductores, id ipſis objicere minimè deceat. Æterna eſt divinorum dictorum veritas; ut qvisqvis in eâ ſive princeps, ſive poſt alios impingit, is non reus, non condemnatione dignus eſſe neqveat. Si damnantur iſti veteres hæretici qvi cibis abſtinere juſſerunt; non video, qvomodo abſolvi poſſint, qvi nunc idem jubent, tantò inexcuſabilius, qvod ne veterum qvidem iſtorum exemplo à peccando deterriti ſunt. Hactenus ille. Sed Reſp. (3) ſi veteres hæretici hîc intelligendi ſunt, multò magis hodierni ex mente Apoſtoli, qvi inſignis Apoſtatiæ hanc notam in poſtremis temporibus ponit. Qvò propiùs ergò hodierni Pontificii ad proſtrema tempora accedunt, eò propiùs qvoq; hoc telo Apoſtolico feriuntur. At, ajunt,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

ajunt, extrema tempora Apoſtolo vocantur illa qvæ â Chriſti morte reſurrectione & aſcenſione ad diem noviſſimum porrigantur. Non renuo; ſed in his ipſis ultimis temporibus generaliter ita dictis eſt tamen prius & poſterius; ita, ut qvi hodie vivunt, à die extremo ſpecialiter dicto propius abſint qvam qvi ante tot ſecula vixêre. Illi igitur potiſſimum hîc intelliguntur, in qvos temporis circumſtantia ab Apoſtolo indicata qvam maximè qvadrat. Sed in Pontificios illa qvàm maximè qvadrat. Ergò Pontificii hîc potiſſimùm intelliguntur. Reſp. (4) Id verò etiam denuò notari velim, illos hîc perſtringi ab Apoſtolo qvi characteris illus qvadruplicis menſuram implent; Jam verò nulla in orbe ſecta omnes notas ſimul implevit, præter Pontificios. Et cum hodie prædictio Apoſtoli inter homines in his poſtremis temporibus ſuperſtites procul dubio impleatur, doceant qvæſo Pontificii, ubi illa ſecta lateat, qvæ Apoſtaſiæ à fide *hypocriſin*, *jactationem miraculorum*, *interdictum matrimonii*, *&* *abſtinentiam à certis cibis* addit. Cùm nullibi verò illa ſecta niſi in Eccleſiâ Romana reperiatur, cœcus ſit oportet, qvi non animadvertit, in eodem qvoq; grege Anti-Chriſti Scholam, & qvam redarguit Apoſtolus, doctrinam Dæmoniorum latere.

§. 5.

Excipiunt verò adverſarii, damnari ab Apoſtolo, abſtinentiam à certo ciborum genere ideò præcipientes, qvòd impuros eſſe eos putent, atq; hanc mentem priſcis hæreticis fuiſſe; hos ergò ſolos damnari. *Reſp.* (1) Apoſtolus ſimpliciter damnat eos, qvi abſtinentiam â certis cibis Chriſtianis injungunt, ad modum *cultus*, nihil verò addit de mente ac opinione prohibentium, qvid de ipſa *naturâ* ciborum cenſeant; an eos impuros atq; immundos putent, an ſecus; ſufficit *Paulo*, ſi qvis eſu certi cibi interdicat Chriſtianis, eorumq; libertatem conſtringat, ad ipſam Religionem hujusmodi interdictum referendo. Hoc verò ipſum illud eſt, qvod faciunt Pontificii. Qvî igitur negare poterunt, ſe qvoq; hoc ipſo loco perſtringi. Nullum eſt illud effugium; *At verò Romana Eccleſia non eo animo vetat carnis eſum, qvod carnes in ſe & ſua naturâ immundas putet, ſed pio fine, ut fomitem illecebris carnis eripiat, mortificationi locum faciat, & pietatis ſtudium eò expeditius promoveat atq; ſectetur.* Sed, inqvam,

fa-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

factum igitur ipſum negare non poſſunt Pontificii; ſaltem ut factum excuſent bonæq; intentionis colore pingant ipſos ſatagere videmus; qvod ipſum eſt deſperatæ cauſæ indicium. Solent enim in graviſſimis delictis deprehenſi, & de facto convicti ad ejusmodi colores divertere, ut cum ipſum â ſe crimen amoliri neqveant, invidiam criminis ſemoveant, dicendo, at non malo animo feci, ſed bonâ intentione. Reſp. 2. Hoc ipſum verò effugium fore illius ſectæ, jam eodem loco prædixit Apoſtolus, qvi notanter *in Hypocriſi* hæc futura memoravit. Unde ego inverto argumentum. Illi hìc intelliguntur potiſſimum, qvi ſub prætextu ſanctimoniæ hoc eſt *in hypocriſi* carnis eſum prohibent, non qvi planè immundas carnes & Diaboli creaturam appellant. Qvi tam craſſè enim & crudè loqvuntur, ſine omnī hypocriſi vel ignorantiam produnt, vel malitiam, vel deniq; inſaniam. Jam verò Pontificii ſunt illi, qvi ſub prætextu ſanctimoniæ abſtinentiam â carne imperant; eoq; nomine hypocriſeos notam incurrunt; Hos ergò potiſſimum hîc intelligi perqvam manifeſtum eſt. Reſp. (3) ut verò pateat, qvàm debilis illa ſit Pontificiorum tota Exceptio, notari meretur, neminem inter veteres hæreticos fuiſſe, qvin abſtinentiæ ſuæ cauſam interſereret cultum Numinis vitæq; ſanctimoniam. *Montaniſtæ* ſanè non minus qvam hodierni Pontificii publicè profeſſi ſunt, cibos eſſe in ſe & ſuâ naturâ bonos, & cum gratiarum actione ſuo tempore ac loco percipi poſſe; qvæ tamen proteſtatio non obſtitit, qvò minùs veri *Catholici* hunc Pauli locum æqvè illis objicerent, ac *Encratitis Marcionitis*, ac *Manichæis*, qvod ipſe non diffitetur *Tertullianus lib. de Jejun. cap.* 2. Imò & *Encratitæ* ſingularis continentiæ ſtudium præ ſe ferebant; hinc ſe ipſos appellabant ἐγκρατεῖς, ut *Irenæus* apud *Euſebium* loqvitur vel ἐγκρατίτας, ut habet *Epiphanius*, ab origine & nomine ἐγκρατείας, continentiæ vel abſtinentiæ. Idem patet ê libro Tatiani Encratitarum Patriarchæ, qvem inſcripſit: *de perfectione ſecundum Salvatorem*, cujus meminit *Clemens Alexandrinus* lib. 3. *Strom. pag. m.* 460. nonnulla ex ipſo contra conjugii ſanctimoniam allegando. Durius tamen qvam *Montaniſtæ* locuti ſunt *Encratitæ* veteres, qvamvis in ipſo errore convenerint. Videatur *Chemnit. Exam. Conc. Trid.* pag.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

pag. m. 787. 788. Parallelismum *Montaniſtarum* & Pontificiorum ex Tertulliano inſtituit Dallæus de jejunio lib. 2. cap. 3. & ſucceſſu, ut cuivis pateat non ovum ovo ſimilius eſſe. Ante Dallæum tamen idem Chemnitius noſter oſtendit Ex. Conc. Trid. *Montanum* verò ſi Patrem inficiari neqvit ſecta Romana, qvî *Avos* ſuos, Tatianos, Encratitas, Marcionitas, non agnoſcent? certè *Hieronymus in Agg. cap. 1. pag. m.* 184. poſtqvam oſtendit cultus electitios gladio Dei percuti & omnem laborem manuum, ut loqvitur, & jejunia eorum & obſervationes varias, & χαμευνίας i. e. humi dormitiones, ſtatim addit: *Qvi tribus qvadrageſimis per annum jejunantes, &* ξηροφαγίαις *humiliantes animam ſuam, & vel maxime* NB. *de Tatiani radice creſcentes, ſuper hujuſcemodi laboribus audiunt: Tanta paſſi eſtis ſine cauſa. Hæc autem omnia, qvæ dixi, poſſunt de Eccleſiæ Rectoribus intelligi &c.* qvinam ſunt illi, qvi tribus qvadrageſimis jejunant? Montaniſtæ ſanè, qvibus illa fuit velut propria conſvetudo. Hos verò à *Tatiano* Encratitarum Patre derivat *Hieronymus*, qvem calumniæ, ut opinor, non poſtulabunt Pontificii.

§. 6.

Neq; verò cauſa eſt, cur Pontificii glorientur, ſe de naturâ carnis puriùs ſentire, qvàm *Manichæi*, *Encratitæ* & *Marcionitæ* ſenſerint. Etenim (1) non deſunt in iſtâ ſectâ magni nominis Viri, qvi carnes impuras eſſe clamant. *Durandus* ſanè Mimatenſis Epiſcopus *Rational. lib. 6. cap.* 7. hanc cauſam allegat, cur tempore qvadrageſimali piſces potiùs qvàm carnes comedantur, qvod Deus qvidem terræ maledixerit, non autem aqvæ, qvippe per qvam futura erat in Baptiſmo remiſſio peccatorum. Addit, in primâ creatione Spiritum S. inſediſſe aqvis, atq; hoc dignum eſſe elementum, qvo ſordes abluantur. Ridiculum prorſus eſt, qvod ſubnectit; cum qvidam piſces habeant formam animalis qvadrupedis ex unâ parte & ex altera piſcis, eâ parte qvâ piſcem referunt, comedi tantum debere, ex altera verò minimè. *Bellarminus* qvidem hanc *Durandi* rationem non facit ſuam, ſed nec tamen ab omni culpâ liber eſt, ut poſtea ſumus oſtenſuri. *Durando* igitur judice caro maledictionis particeps eſt, qvia terra maledicta fuit. Qvod verò maledictionem è terra traxit, nonne id maximè impurum eſt? & qvid gravius dici poſſet contra

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

eſum carnis obſervare meritò jubet *Scherzer. de Anti-Chriſt. p.862.*
Durandum qvoq; l. c. fateri, abſtinentiam à ſolis carnibus ovis & la-
ctē Eccleſiæ Romanæ propriam eſſe. (2) Sed & *Pontifices* immun-
dos qvosdam cibos & execrabiles eſſe ſtatuerunt. *Gregorii III.* E-
piſtola ad Bonifac. Epiſcopum Moguntinum, (cujus & *Calovius* me-
minit in *annot. ad* 1. *Tim. IV.*) extat in *Concil. Tom. V. p.* 464. *Za-
charia* Pontificis vero Epiſtola ad eundem Bonifacium *Concil. Tom.*
5 *p.* 491. legitur. (3) Qvid verò aliud ſeqvitur ex iſtis convitiis,
qvæ in carnis eſum conjiciunt Pontificii, qvàm perſvaſos eſſe eos, im-
puritatis ac neqvitiæ ſemina in carne latere. Ipſe *Bellarminus de B.
O. cap.* 8. *carnes ſeminarium libidinis* expreſſis verbis appellat;
(immemor planè in conchis marinis aliisq; eduliis, qvorum uſum
concedunt, & in vino cujus potum non prohibent, & nutrimentum,
& incitamentum veneris non minus qvàm in carne latere.) Qvæ
phraſis certè impuritatem maximam infert. Et cum effectus impu-
ros carni tribuant, in cauſâ originem collocent neceſſe eſt; Aut
enim qvantitate hîc peccant carnes, aut qvalitate; non qvantitate;
cum vel tantillum carnis qvoq; prohibeant, ergò qvalitate: ipſam igi-
tur naturam carnis hæc petunt. Qvid verò de illâ conſvetudine di-
cemus, qvam adhuc ſervari fatetur *Bellarminus*, ut *peracto qvadra-
geſimali Jejunio* ipſo die Paſchatis carnes & ova ad Sacerdotem defe-
rant, ut benedicantur. Si benedictione opus habent carnes, ſupponi-
tur profectò immunditie eas laborare, qvæ niſi hoc ritu elui non poſ-
ſit. Et ne qvid diſſimulemus, fortius etiam qvam veteres Hæretici
Hodierna Romana ſecta, carnis munditiem impugnat, cùm tempore
interdicti tantum piaculum imputet eâ veſcentibus, ut pœnitentiâ
ſeriâ opus ſit. Et qvis unqvam inter Veteres hæreticos ſecus ſenti-
entes ferro & flammis addixit? Hæc tamen eſt illa Romanæ curiæ
clementia erga libertatis Chriſtianæ vindices, ne ullum dubium reſi-
deat, qvin Anti-Chriſti ſoboles imperium exerceat Juri Naturæ ad-
verſum. (4) Patet igitur, Pontificios hîc qvoq; cum priſcis Hære-
ticis amicè conſpirare, præſertim cum *Montaniſtis*, qvi ſuperſtitioſas
leges ſuas ταπεινοφροσύνη ſpecie palliabant. *Manichæorum* poſtea
cœperunt deliria ſatis craſſa qvidem ſed affinia tamen ſuperſtitioni
Pontificiæ. Electis enim ſuis (ita perfectiores vocabant) uſu carnis
ſim-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

ſimpliciter interdixerunt, auditoribus verò ſuis veniam conceſſêre & carne & ovis veſcendi, ut eſt apud *Auguſtin. contra Fauſtum lib.* 30. *cap.* 5. Rectè hîc notat B. Chemnit. Ex. Conc. Tr. p. 793. hanc eſſe originem, unde poſtea Monachis & præcipuè Carthuſienſibus tanqvam perfectioribus ſub alio prætextu ſtrictior abſtinentia qvàm reliqvo vulgo tanqvam imperfectioribus injuncta fuerit. Atq; ita fieri ſolet, ut qvos pudet errorum qvibus jam anathema dixit Eccleſia in priſcis hæreticis, aliam ſpeciem & honeſtatis larvam adoptent, ut impune jam hæreſin ſectentur. Ita ſtatim accidit tempore *Manichæorum*, contra qvos cum *Ancyrana Synodus circa annum Domini* 308. *canonem* 14. conſignaſſet, non diu poſt *Euſtathius* â carnium eſu abſtinendum docuit, non qvod eas cum Manichæis abominandas judicaret, ſed alio fine, ut abſtinentiam & monaſticæ diſciplinæ ſeveritatem in alios derivaret. *Sozomenus lib.* 3. *cap.* 13. *Euſtathium* ſcribit in Synodo Gangrenſi publicè profeſſum, qvod jejunia οὐκ αὐθαδείας ἕνεκα ἀλλὰ τῆς κατὰ Θεὸν ἀσκήσεως, i. e. non contumaciæ aut arrogantiæ, ſed religioſæ exercitationis gratia erga Deum inſtituiſſet. Mirificè hæc proteſtatio *Euſtathii* cum *Pontificiâ* convenit, ut adeò negari neqveat citra calumniam Euſtathianis à noſtratibus conferri. Contra illos verò in Gangrenſi ſynodo ita decretum eſt canon. 2. *ſi qvis eum, qvi carnem ex fide cum Religione manducat condemnârit, velut ſpem propter hujusmodi perceptionem non habeat, anathema ſit.* Eant jam Pontificii & ex hoc etiam canone Eccleſiæ veteris orthodoxæ mentem addiſcant.

§. 7.

Sed, inqviunt, *qvos damnet Apoſtolus ex ipſius verbis planè liqvet; nempe eos ſolùm, qvi cibos immundos putant, hinc ſtatim refellit hunc errorem, addens, omnem creaturam eſſe bonam, &c.* Reſp. Argumentum Apoſtoli ad refellendum hunc errorem agnoſcimus, ſed tale eſt: qvodcunq; eſt creatura bona, ejus uſu legitimo nemini interdicendum. Atqvi cibus &c. Ergo. Cauſam igitur allegat, qvare certis cibis interdici neqveat: non verò reſpicit ad eorum edicta tantùm, qvi cibos in ſe immundos ſentiunt. In genere enim & ſimpliciter loqvitur contra interdictum certi cibi, & ſi in formam redigas, hæc naſcuntur argumenta. (1) Q. in ſe mundum ac bonum eſt, ejus uſus im-

immeritò prohibetur. Atqvi omnes cibi in ſe mundi ac boni ſunt. Ergò. (2) Q. cum gratiarum actione accipi à fidelibus poteſt, ejus uſus fidelibus non eſt denegandus. Atqvi cibus omnis cum gratiarum actione accipi â fidelibus poteſt. Ergò. (3) Inferat jam qvis porrò; qvi non obſtantibus his cauſis ab Apoſtolo memoratis tamen abſtinentiam à certis cibis imperant, doctrinam dæmonioruni fovent. Atqvi Pontificii non obſtantibus his cauſis, &c. Ergò. (4) Addi & hoc poteſt. Q. Sub prætextu Religionis certos cibos prohibet, is velit nolit impuritatis eos accuſat. Atqvi Pontificii, &c. Ergò. Hîc verò exclamet Henricus Morus Oper. Theol. pag. 453. evidentiâ ac certitudine planè mathematicâ ſeqvitur, in illa Eccleſia Myſterium iniqvitatis latere.

§. 8.

Cur verò, dicat aliqvis, *Paulus in N. Teſt. tam levis momenti negotium ad doctrinam Dæmoniorum refert? Anne perinde eſt, â qvo qvis cibo abſtineat, qvove veſcatur? Num ſui immemor Paulus & illius dicti Rom.* 14. 17. *non in eſcâ & potu ſitum eſſe Dei regnum. &* 1 *Cor.* 8. *v.* 8. *Neq; enim ſi edimus, aliqvid hinc accedit nobis, neq; ſi non edimus aliqvid hinc decedit nobis?* Reſp. (1) Interdictum certi cibi imminuit & labefactat libertatem Chriſtianam ſangvine Chriſti partam, adeoq; arcem Religionis invadit, & Chriſto Servatori ejusqve merito facit injuriam. (2) Prodit Anti-Chriſti genium, arrogantis ſibi imperium in conſcientias mortalium, & novâ lege ſancientis vetitam eſſe rem liberam & indifferentem. (3) A verâ pietate & cultu Numinis avertit animos, nugisq; intentos eſſe cogit, qvi *in ſpiritu & veritate* colere Deum ac invocare debebant. (4) Cum natura N. Teſtamenti omne ciborum diſcrimen excludat, in veteris Teſtamenti ſervitutem poſtliminiò redigit Chriſtianos, Noviq; gloriam obfuſcat. (5) Supponit falſiſſima; *his rebus placari Deum*, qvi tamen non niſi unico Chriſti ſacrificio nobis reconciliatur; *& virtutem meriti* in iſtâ abſtinentiâ latitare, qvæ omnia qvantum derogent Chriſti Salvatoris merito, nemo non videt; Ne qvid de fomite arrogantiæ, Phariſaismo, hypocriſi, &c. dicam. Unde nobis naſcitur tale argumentum. Q. Interdictum libertatem Chriſtianam lædit, Anti-Chriſti notam complectitur, â verâ pietate

avo-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

avocat, naturam Novi Teſtamenti invertit, merito Chriſti derogat, & arrogantiæ, Phariſaismo ac hypocriſi fomitem ſubſternit; id meritò ad doctrinam Dæmoniorum à Paulo refertur. Atqvi Interdictum Pontificiorum de eſu carnis ita comparatum eſt. Ergò.

§. 9.

Illud etiam obſervare juvat, Abſtinentiam ab eſu carnis inter paganos qvoq; uſitatam conſtituere partem ſuperſtitionis Gentilium. Unde diſſimulare non potuit Tertullianus lib. de Jejun. pag. m. 671. Montano ab orthodoxis objectum fuiſſe, Xerophagiam novum & affectati officii nomen eſſe & proximum Ethnicæ ſuperſtitioni; qvales caſtimoniæ Apim, Iſidem, & magnam Matrem certorum eduliorum Exceptione purificant, cum fides libera in Chriſto ne Judaicæ qvidem legi abſtinentiam qvorundam ciborum debeat, ſemel in totum macellum ab Apoſtolo admiſſa. 1 *Corinth.* 10. *v.* 25. ut loqvitur *Tertullianus*. Unde apparet, â veris Catholicis interdictum carnis adeò non habitum eſſe Chriſtianum, ut idololatriæ gentilium potius affine illud exiſtimârint. In Indiâ orientali Brachmanes â carnis eſu abſtinere ab iis accepimus, qvi rerum Iudicarum monumenta literis conſignârunt. Unde & Jeſuita Robertus Nobilis, ut animos Indorum ſibi conciliaret, ad eam vivendi rationem ſe conformabat, qvâ Sapientes hujus gentis & Brachmanes utebantur, abſtinendo ab omni carne, nec niſi fructus, herbas & legumina comedendo. Qva conformitate effectum eſt, ut in animos eorum blandè influerent, arbitrantibus Indis, non procul â ſuâ doctrinâ eorum Religionem abeſſe, qvi eosdem ritus moresq; ſectarentur. Et obſervatum eſt noſtris, cauſam, cur tantos progreſſus in India Jeſuitarum converſio fecerit, non ultimam eſſe, qvod cœnobia, caſtigationes, flagellationes, abſtinentiam à carne, aliaq; mortificationum genera Pontificiis ſimilia jam apud Idololatras Indos reperirent. Qvâ de re nonnulla ſuppeditat *Johannes Ludovicus Gothofredus in Archontologiâ Cosmica pag. m.* 279. *ſeqq.* Nec diffitentur ipſi Pontificii rerum Indicarum Scriptores. Videantur *Maracc. in Relat. Ind. p.* 59. *Cardin. Relat. Indic. Part.* 2. *pag.* 259. *Du Jarric. Indic. L.* 6. *cap.* 21. 22. Non tamen omninò mihi probatur doctiſſimi *Dallæi* conjectura, putantis æqve ideò Apoſtolos Petrum, Jacobum & Matthæum inter Judæos

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

ab eſu carnis abſtinuiſſe, ut miniſterio ſuo eò majorem venerationem ac ſanctimoniæ decus conciliarent. Paulum verò inter Gentiles verſantem opus non habuiſſe, ut ſingulari abſtinentiâ â certis cibis viam ſibi ad animos auditorum pararet. Ita qvidem in libro Gallico, qvem inſcripſit Repliqve de Jean Daillé aux deux livres de Meſſieurs Adam & Coltiby pag. m. 245. *Saint Jacqves demeurant parmy les Juifs en Jeruſalem, il y a grande apparence, qve c'eſtoit pour gaigner leur amitiè, & pour leur rendre ſon miniſtere plus aggreable & plus utile, qu'il s'abſtenoit de la chair de touts les animaux, ſcachant combien ils aimoient & admiroient cette ſorte d'exercices.* & paulò poſt. *J'en dis autant de St. Matthieu, qvi avoit auſſi ſon departement parmy les Hebreux, & de Saint Pierre, à qvi chacun ſcait, que la predication de la circonciſion fut commiſe.* Nec diu poſt: *Nous ne trouvons point, que les anciens ayent rien ecrit de ſemblable de l'Apotre S. Paul, qui n'eſtoit pas moins Zele, ny moins ſoigneux, de touts les exercices de la piete que les autres. Mais eſtant envoyé pour la converſion des payens, il ne faut pas s'eſtonner, s'il a negligè cette ſorte d'abſtinence qui n'eſtoit proprement utile qu'à ceux, qui avoient à converſer avec les Juifs comme ces autres Apôtres dont nous venons de parler.* Mihi enim nulla fuiſſe cauſa Dallæo videtur, ut liberaliter factum Petri, Jacobi & Matthæi Pontificiis concederet; cum iſtæ narratiunculæ non fundentur niſi in ſcriptis Apocryphis & ſuſpectæ fidei. Mirum ſanè qvod *Montaniſtæ* ad illa exempla Apoſtolorum non provocârint; provocaſſent autem procul dubio, ſi fidem illis in Eccleſia tribui noviſſent: Nam qvicqvid vel ſpeciem qvandam veritatis habuit, cum exemplis Biblicis, magno numero conglomerarunt, qvod è *Tertulliano diſcimus de Jejun. cap.* 9. Comediſſe verò Petrum cum gentilibus ipſe teſtatur Paulus *Gal.* 2. unde abſtinentiam ab omni carne ipſi vel perpetuam vel ad tempus fuiſſe, nemo dixerit. Abſtinuerit inter Judæos â carne ſuilla, ſed ab omni carne abſtinuiſſe, fruſtra aſſeritur. Multò minus verò probari poteſt, Petrum eſum carnis cuiqvam interdixiſſe.

§. 10.

Ut verò eò revertamur, unde digreſſi ſumus, Jeſuitæ in Japoniâ non modò ad mores eorum ſeſe accommodarunt, ſed publicè profeſ-

feſſi ſunt, ſuam religionem â cultu Japonio non diſcrepare. In qvam rem adducere juvat *Bernhardum Varenium* in deſcriptione Japoniæ lib. 2. cap. 10. ubi agit de cauſis tam feliciter propagatæ Religionis in Japonia. Similitudo inqvit, Japoniæ Religionis etſi falſæ cum Chriſtianâ imprimis verò cum Pontificiâ, procul dubio non parùm ad hanc rem fecit, cum Bonzii initio adventus Jeſuitarum Japoniis perſvadere conati ſint, ſuam religionẽ non eſſe differentem ab illorum, ut Xaverius teſtatur. Paulò poſt, *cum Pontificiis plurima habent communia.* (1) *Qvod utriusq; ſexus cœnobia multa extructa habent.* (2) *Qvod* NB. *carnis uſum peccatum eſſe dicant;* (3) *Qvod clericis conjugium interdictum ſit, &c* Ægyptios verò â certis cibis abſtinuiſſe vel illud Juvenalis indicat Satyr. 15. qvod de Ægypto ſcribit: *Lanatis animalibus abſtinet omnis Menſa nefas illic fœtum jugulare capellæ. Hottinger. in Hiſtor. Orient. lib.* 1. *cap.* 7 ex Arabum Scholâ teſtatur, Zabios antiqviſſimos Idololatras abſtinentiam à certis cibis inter inſtituta religioſa numeraſſe. Addit *Spencer de Legibus Hebræorum lib.* 1. *cap.* 5. *p.m.*106. Veriſimile eſſe, morem illum originem ipſi idololatriæ coævam habuiſſe, qvod Apoſtolus abſtinentiam à cibis inter δαιμονίων διδασκαλίας numeraverit. Malè autem idem *Spencerus* ſuſpicatur, diſcrimen animalium ciborumq; delectum in gente Judaicâ ab Ægyptiis trahere originem. Rectius verò pag. 112. obſervat, ſuperſtitioſos omnes hujusmodi abſtinentiam in præcipuâ puritatis & Religionis ſuæ parte poſuiſſe; & cauſam redditurus, qvare Apoſtolus τὸ ἀπέχεσθαι βρωμάτων inter præcipuas & paſſim receptas Dæmoniorum doctrinas recenſeat, Homines, ait, â creaturis qvas Deus bonas dixit, tanqvam pollutis abſtinentes, Deo ipſi probrum ingerere, & Diabolo imperium abſolutum in mentes humanas affectanti obſeqvium planè ſervile præſtare. Cur verò Idololatræ facile ad abſtinentiam à certis cibis ſeſe adjungant, conjecturâ difficili aſſeqvi licet. Inſita enim mortalium animis eſt perſvaſio, niſi è ſacro codice aliter edocti ſint, ad ſalutem ſuam qvenqvam merendo plurimum conferre poſſe; hinc eligunt aſperam vivendi rationem, ut menſuram meriti impleant, ignari ſæpius miſeri, ſe, dum cœlum putant, durè ſatis infernum mereri. Accedit deinde, qvæ ſuperſtitionem omnem comitatur, hy-

po-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

pocriſis & arrogantia, ut ſe duram vivendi rationem iniiſſe publicè oſtendant, eoq́; pacto aliorum oculos in ſe & admirationem convertant. Tolle verò ſuperſtitionem, meriti opinionem & arrogantiam, & ſuſtuliſti fundamentum omne, qvô illa διδασκαλία δαιμονίων innititur.

§. 11.

At qvomodo, ajunt, *abſtinentia à certis cibis ſimpliciter ad doctrinam Diabolorum referenda eſt, cum ipſe Deus in Vet. Teſt. Judæos qvorundam animalium eſu interdixerit.* ℞. Novimus ſanè Deum in V. T. delectum ciborum inſtituiſſe, qvam ob cauſam, nunc non attinet indagare. Sive enim cauſam illam *Symbolicam* putes, ut poſt *Auguſtinum & Irenæum, Pelargus* & *Novatianus*, & ex illis *Calovius in Levit. XI. v. 1.* ſive cum *Grotio* ex *Maimonide* perſvaſus ſis, Deum qvoq́; cauſas naturales reſpexiſſe, & populi ſui ſanitatem intendiſſe, parùm referre arbitror, modò ne putes ê ſacris Ægyptiorum hæc translata in Religionem Judaicam, qvod idem aſſerit *Grotius*; & occaſionem ſaltem inde derivat *Spencerus*, de qvo ſupra; Omnium tutiſſimum eſt in voluntate legislatoris acqvieſcere, & rationem legis Sapientiæ illius relinqvere potius, qvàm falſam originem inſtituti allegare. Idem verò Deus, qvi in V. T. delectum ciborum inſtituit, in Novo ſuſtulit diſcrimen; ſi qvis igitur libertatem â Deo datam conſtringere conatur, nonne ſupra Deum ſe erigit, & apertam prodit Anti-Chriſti notam. Si à lege ceremoniali Vet. Teſt. concludere licet ad Novum; qvidni Papiſtæ totam legem ceremonialem adhuc urgent, qvidni & animalia certa in ſacrificium offerunt, agnum paſchalem mactant? circumciſio erat in Vet. F. inſtitutum divinum Sacramenti vim obtinens, & tamen *Paulus* pronunciat *Galat. 5. v. 2. ſi circumcidamini, Chriſtum nihil vobis profuturum, & v. 4. gratiâ excidiſtis.* Idem *Paulus* contra diſcrimen ciborum non uno loco inſurgit, ut ſupra videmus.

§. 12.

Sed omnis, inqviunt, abſtinentia à carne doctrina dæmoniorum vocari neqvit, qvod patet, Nam & Medici ſæpe certi cibi uſu interdicunt, qvos immeritò dixeris argui ab Apoſtolo. Reſp. Qvos arguat Apoſtolus, ipſe ſatis clarè indicat, nempe eos, qvi abſtinen-

tiam

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

tiam à certis cibis ob *cultum religioſum* imperant, & ex *hypocriſi* obſervant; Qvod cum non qvadret in Medicos ob rationes naturales ê principiis artis ſuæ hoc vel illud edulium prohibentes, planè extra ſcopum & ridicula qvoq; eſt Exceptio.

§. 13.

Sed nec intentio Eccleſiæ pia, qvam venditant, ictum Apoſtoli effugiet. Hoc ipſo potius manifeſtè produnt Papiſtæ, ſe verè eſſe ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγους. Veteres etiam hæretici intentionem piam præ ſe ferebant, ſingularis continentiæ laudem aucupantes, *Encratitæ* ideo ἀπὸ τῆς ἐγκρατείας dicti. *Montaniſtæ* adverſarios ſuos orthodoxos Catholicos vocabant ψυχικούς. *Euſtathiani* ſe veros eſſe Chriſtianos & ſolos gloriabantur, imò ipſi etiam *Manichæi* paria fecerunt cum Pontificiis. Nam ut habet *Auguſtin. de moribus Manichæor. lib. 2. cap. 13. pag. m. 787. Manichæi ſignaculum oris ſui ad imperitorum illecebram qvaſi magnum aliqvid prædicabant*; Qvorum arrogantiam & hypocriſin fuſè perſtringit, interq; alia qvæſtionem Manichæis proponit, qvam non poſſum qvin hîc adducam, cum mirificè depingat Manichæiſmi genium & Papiſmi. *Qværo à vobis*, inqvit, *ſi qvis exiſtat, qvod fieri poteſt, ita homo parcus & frugi, ut appetitum ventris & gutturis moderans, non epuletur bis per unum diem: & huic cœnanti oluſcula cum exiguo lardo apponantur, eodem lardo uncta atq; condita, qvantum comprimendæ fami ſat eſt: ſitimq; irriget, propter diligentiam valetudinis, duabus aut tribus vini meracis potionibus, isq; illi victus ſit qvotidianus: alius verò ex alia parte nihil guſtans carnium, nihil vini, exqviſitas & peregrinas fruges multis ferculis variatas & largo pipere aſperſas nona hora libenter aſſumat, noctis etiam principio talia cœnaturus: bibat autem mulſum, carœnum paſſum, & nonnullorum pomorum expreſſos ſuccos, vini ſpeciem ſatis imitantes, atq; id etiam ſvavitate vincentes, & bibat, non qvantum ſitit, ſed qvantum libet, idq; ſibi exhibendum curet qvotidie, taliq; victu deliciisq; perfruatur, nulla neceſſitate, magna voluptate: qvem tandem horum duorum, qvod ad cibandum potandumq; attinet, abſtinentiùs vitam ducere judicatis? Non opinor adeò vos eſſe cæcos,*

qvin illum de parco lardo & vino, huic gurgiti præferatis. Ita qvidem veritas cogit, ſed veſter error longè aliter canit. Electus enim veſter tribus ſignaculis prædicatus, ſi qvotidie ita vivat, ut hic, qvem poſterius deſcripſimus, ab uno & fortaſſe duobus gravioribus reprehendi poteſt, damnari autem tanqvam ſignaculi diſſignitor omninò non poteſt. Si autem ſemel cum illo priore cœnaverit, fruſtoqve pernæ vel rancido, labra unxerit & vappa udaverit, ſolutor ſignaculi & gehennæ ilico deſtinatus, veſtri autoris ſententia, mirantibus vobis, ſed tamen conſentientibus judicabitur. Qvæſo relinqvite errorem, qvæſo advertite rationem, qvæſo aliqvantulum conſvetudini obſiſtite. Qvid enim eſt iſta pravitate perverſius? Qvid magis delirum? Qvid porro inſanius dici aut cogitari poteſt, hominem boletos, orizam, tubera, placentas, carœnum, piper, laſer, diſtento ventre cum gratulatione ructantem, & qvotidie talia reqvirentem, non inveniri, qvemadmodum à tribus ſignaculis, id eſt, à regula Sanctitatis excidiſſe videatur, alium verò fruges viliſſimas fumoſo obſonio condientem tantumqve hinc aſſumentem, qvantum refectioni corporis ſufficit, & tres cyathos vini ſuſtentandæ valetudinis gratia ſorbentem, & ab illo victu ad iſtum tranſeuntem, certo ſupplicio præparari?

§. 14.

Jejunium Qvadrageſimale in Scriptura & Antiqvitate fundari, fruſtra nobis objiciunt Pontificii, cum neq; Exemplis neq; dictis probare illud poſſint. A vero jejunio ad ſolam abſtinentiam â carne non valet conſeqventia. Ab exemplis item extraordinariis nihil hîc concluditur. Et piget ſane frivolas adverſariorum objectiones ſollicitâ curâ complecti, cùm centies à noſtratibus refutatæ fuerint. Id notâſſe ſufficiat, iisdem argumentis hodie uti Pontificios, qvibus olim Montaniſtæ contra orthodoxos utebantur, qvod patet è *Tertulliani lib. de jejunio.* Exemplum *Danielis* olim *Montaniſtæ*, jam *Pontificii* urgent; utriqve ſine omni fundamento, qvî enim ſeqvitur, *Daniel* abſtinuit trium hebdomadum ſpatio à carnibus & vino, ut legitur Daniel. cap. 10. Ergò interdictum carnis in Eccleſiâ Pontificiâ eſt legitimum & pium? Reſpondetur enim (1) Ab exemplo

libe-

libertatis ad præceptum neceſſitatis N.V.C. (2) Daniel abſtinuit ab omni carne. Ergò & â piſcibus, qvibus ſua caro eſt. 1 *Cor.* 15. *v.* 39, qvidni igitur â piſcibus qvoq; abſtinent adverſarii. (3) Daniel à vino abſtinuit, qvod tamen largiſſimè in qvadrageſimâ bibitur ab adverſariis, & ab ungvento, cujus uſum permittunt. (4) Ut *Daniel* aliis fidelibus eandem abſtinentiam non imperavit, ita nec opinionem meriti fovit. Exemplum *Ninivitarum* fruſtra allegatur, qvippe qvorum Jejunium erat ab omni cibo abſtinentia. Johannis Baptiſtæ exemplum locuſtis & melle ſylveſtri veſcentis planè extraordinarium eſt, & mirum eſt urgeri ab adverſariis, cum hactenus Johannem neq; in amictu neq; in victu imitati ſint. Veſtiantur per nos cilicio camelino purpurati Cardinales, & abjectis mitris pelliceâ Zonâ cingantur; non comedant niſi locuſtas *Jeſuitæ*, qvos ipſos *locuſtas Apocalypticas* eſſe noſtrates non levi conjecturâ aſſeqvuntur. Imitentur & Johannem, qvem legunt pœnitentiam qvidem omnibus, non ſimilem vivendi rationem imperâſſe.

§. 15.

De *Jacobo*, *Petro* & *Matthæo* dictum eſt ſupra. Nempe fide certa caret traditio, qvæ ex Ebionitarum lacunis hauſta eſt. Neqve auſi ſunt Montaniſtæ olim ad hæc exempla provocare. At Pauli famem & ſitim, & *Timothei* potum allegabant æqvè ac hodierni *Pontificii*, utriqve ridiculi, qvi in *Thimotheo* cauſas medicas & religioſas confundunt. Apoſtolorum interdictum de Idolothytis ſangvine & ſuffocatis *Actor.* 15. huc planè non pertinet. Non erat enim hîc vel jejunium vel abſtinentia ab omni carne omnibus Chriſtianis omni loco & certo tempore imperata, multò minus eo fine, ut inſtar *cultus divini* fideles obligaret, ſed conſilium Apoſtolicum fundatur in charitate Chriſtianâ, ne Judæis converſis, eorum ciborum uſu, qvibus interdictum erat lege Moſaicâ, offenſio præberetur, ſed infirmi fratres pari abſtinentiâ ad cœtum Chriſtianorum invitarentur ac in officio tenerentur. Qvo fine etiam Timotheum circumcidendum curavit Paulus. Colligant jam adverſarii, â præcepto temporario ad perpetuû; â lege qvæ valet ſuppoſito ſcandalo ad legem extra

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

caſum Scandali. A συγκαταβάσει ad interdictum religioſum. A principio charitatis ad principium Tyrannidis. A ſcopo converſionis Judæorum ad ſcopum meriti inter Chriſtianos. Ab Apoſtolis θεοπνεύστοις ad fallibiles Eccleſiæ Romanæ Doctores Cogitent etiam adverſarii, anne exemplo Apoſtolorum, ſi illud imitandum eſſe cenſent, infirmitati fidelium conſulere, & ex eodem principio charitatis *Interdictum* revocare teneantur.

§. 16.

Nihil igitur ſupereſt, qvàm ut repetam orthodoxæ veritatis aſſerta. (1) In loco, qvem tractamus, Pontificios apertè depingi. (2) Præeunte Apoſtolo jejunium Pontificium ad doctrinam Dæmoniorum referendum. (3) Si nullum foret aliud Anti-Chriſti veſtigium in iſta ſectâ, has eſſe ſufficientes notas, qvæ in textu occurrrunt, & palpabiles. Obſignabo has pagellas duorum Patrum effatis, de hac materia: *Auguſtin. Qvæſt. Evangelic. lib. 2. cap. 11. pag. m. 340. Chriſtus oſtendit, filios ſapientiæ intelligere, nec in abſtinendo nec in manducando eſſe juſtitiam, ſed in æqvaniminitate tolerandi inopiam & in temperantiâ per abundantiam non ſe corrumpendi, atq; opportunè ſumendi vel non ſumendi ea, qvorum non uſus ſed concupiſcentia reprehendenda eſt. Non enim intereſt omninò* NB. *qvid alimentorum ſumas, ut ſuccurras neceſſitati corporis dummodo congruas in generibus alimentorum his cum qvibus tibi vivendum eſt. Neq; qvantum ſumas multum intereſt, cum videamus aliorum ſtomachum citius ſatiari & eos tamen illi ipſi parvo qvo ſatiantur, ardenter & intolerabiliter & omninò turpiter inhiare. Alios autem pluſculo qvidem ſatiari, ſed tolerabilius inopiam perpeti & vel ante ora poſitas epulas, ſi id in tempore aut opus ſit aut neceſſe ſit, cum tranqvillitate, aſpicere neq; tangere. Magis ergo intereſt, non qvid vel qvantum alimentorum pro congruentia hominum atqve perſonæ ſuæ & pro ſuæ valetudinis neceſſitate qvis capiat: ſed qvantâ facilitate atqve ſerenitate animi careat, cum his vel oportet vel etiam neceſſe eſt carere; ut illud in animo Chriſtiani compleat, qvod Apoſtolus dicit:* Phil. 4. *ſcio & minus habere, ſcio & abundare in omnibus, & in omnibus imbutus ſum, & ſatiari*

&

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

& eſurire, & abundare & penuriam pati. Omnia poſſum in eo, qvi me confortat. Et illud, neqve ſi manducaverimus, abundabimus; neqve ſi non mandicaverimus, egebimus. Et illud, non eſt enim regnum Dei eſca & potus, ſed juſtitia & pax & gaudium. Chryſoſtom. in not. ad Nov. Teſtam. & 1. Tim. 4. pag. m. 476. *Ne*, inqvit, *igitur mireris, ſi modo qvidam à fide diſcentes, adhuc judaicâ ſuperſtitione detinentur. Tempus erit, cum hi qvi fidei participes ſunt, iſtud majore cum execratione facient, cum non modò ad cibos usqve perniciosum conſilium inferent, verum nuptias qvoqve & hujusmodi cuncta damnabunt. Non de Judais hac dicit: qvo enim pacto locum haberet, qvod ſeqvitur: In noviſſimis temporibus? & illud item: Recedent qvidam à fide?* Hactenus ille, cujus vaticinium in Romana Eccleſia completum eſſe qvis tandem negabit?

TANTUM.

Προσθέσεις *Reſpondentis.*

I.

In πρωτευαγγελίῳ Gen. III. 14. 15. paucis verbis licèt ferè ænigmaticis, ſumma Articulorum fidei fundamentalium continetur.

II.

Pellicea Adami tunica myſteria involvit non minora, qvàm variegata Aaronis ſtola.

III.

In nomine Evæ altius reconditum eſt myſterium, qvàm vulgò evolvitur; Meſſias ibi prædicitur ex muliere naſciturus.

IV.

קניתי איש את יהוה Gen. IV. 1. luculentum eſt de Meſſia θεανθρώπῳ teſtimonium. Dubium nihilominus eſt an ipſum Kainum Eva habuerit pro Meſſia.

V.

Omnes SS. Trinitatis Perſonas Abrahamo apparuiſſe Gen. XVIII.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

XVIII. non temere crediderunt ex veteribus Ambroſius, Auguſtinus, Paſchaſius aliiq; citati *Forbeſio Inſtruct. Hiſtor. Theol. lib. IV. cap.* 1.

VI.

Dari homines in Luna aliisqve ſideribus opinio eſt Lunatica, cui refragatur Scriptura, nec ſuffragatur Natura.

VII.

Ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι 2 Tim. III. 5. verti debere: *Habentes delineationem pietatis* (in Scriptura) *potentiam autem ejus* (perfectionem ad omnes uſus Theologicos) *negantes*, ſalvô doctiorum judiciô, cum *Coccejo* exiſtimo: ut notentur Pontificii Scripturam imperfectionis arguentes.

VIII.

Reconciliationem cum Eccleſia Romana fieri poſſe & debere qvi contendunt, aut ſubdoli ſunt ſimplices.

IX.

Qvare in plerisqve Syſtematis Theologiæ, ſola pars Dogmatica tractatur, Morali excluſâ?

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

MANTISSA.

Cum forte in manus noſtras inciderit ſcriptum Jeſuitæ Déz, cui titulus: la Reunion des Proteſtans à Strasbourg à l'Egliſe Romaine, cujus in eo etiam verſatur labor, ut artic. 5. abuſ. p. 406. ſeq. interdictum carnis defendat, operæ pretium eſt, ejus *effugia* ad examen revocare, allatis ejus verbis, & ad §. ſingulas notis ſubinde additis.

Du choix, & de la diſtinction des viandes.

Les Catholiques & les Proteſtans de Strasbourg conviennent 1. *que c'eſt une doctrine de démon* (a) *de défendre l'uſage de certaines viandes, comme ſi elles eſtoient impures d'elles meme, & que le diable en fut le créateur*

(a) *Videtis ergo multùm intereſſe inter abſtinentes à cibis, propter ſacratam ſignificationem vel propter corporis caſtigationem; & abſtinentes à cibis, qvos DEUS creavit, dicendo qvod eos Deus non creavit. Proinde illa doctrina eſt Prophetarum & Apoſtolorum, hæc Dæmoniorum mendaciloqvorum. Auguſt. lib.* 30. *contra Fauſtum.*

ad §. 1.

Non verò hoc tantum aſſerunt Evangelici, ſed præterea qvoq; contendunt, eos fovere doctrinam Dæmoniorum, qvi in abſtinentiâ à carne cultum divinum *ſimpliciter* collocant, licet cœteroqvin negent Diabolum eſſe creatorem certi generis ciborum. *Auguſtinus* ad qvem provocat *Jeſuita* lib. 30. contra Fauſtum Manichæum de *abſtinentiâ à cibis*, id eſt de vero jejunio loqvitur, non autem de ſola abſtinentiâ à carne; nam & à vino abſtinentiam inculcat, qvô tamen Jeſuitæ ſatis liberaliter utuntur, & â *fructibus*, qvibus veſci tamen Jeſuitæ permittunt. Et notatu dignum eſt, Auguſtinum eodem loco, qvem allegat Jeſuita, Manichæis objicere prohibitionem conjugii tanqvam doctrinam Dæmoniorum, ita ut ſimul hodiernos Pontificios feriat; imò & eodem loco libertatem non abſtinendi fidelibus clarè indulget, qvam tamen tollunt Pontificii.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

2. *Qu'au rapport* (b) *de Tertullien, de* (c) *S. Jerôme, de* (d) *S. Auguſtin, de* (e) *S. Chryſoſtome & de pluſieurs autres, c'eſtoit là l'héréſie des Marcionites, des Encratites, & des Manicheens, qui ne reconnoiſſants pas Dieu, comme le créateur de toutes choſes, ordonnoient pour toûjours à leurs diſciples de s'abſtenir des viandes, dont ils croioient le diable auteur.*

(b) *Prædamnans jam hæreticos abſtinentiam perpetuam præcepturos ad deſtruenda & deſpicienda opera Creatoris. Qvales inveniam apud Marcionem, apud Tatianum, &c. Tertul. in lib. de jejunio. c. 15.* (c) *Marcionem deſignat, & Tatianum, & cæteros hæreticos, qvi abſtinentiam indicunt perpetuam ad deſtruenda & contemnenda, & abominanda opera Creatoris. Hieron in 2. lib. adverſus Jovinian. tractans locum Apoſt. 1. ad Timot. c. 4. 1.* (d) *Vide ſupra lit. A.* (e) *Vide ſupra, pag. 362. litt. b.*

ad §. 2.

Hæreticos, qvos recenſet, non invidemus conſortio Pontificiorum, negamus verò Patres allegatos Apoſtoli locum de illis tantùm explicuiſſe; Contrarium è locis ſupra allegatis patet in ipſa diſputatione. Et qvid memorat Jeſuita *Hieronymum* expreſſè dicentem non tantum Marcionem & Tatianum ſed reliqvos etiam hæreticos notari, qvi abſtinentiam indicunt ad contemnenda & abominanda opera creatoris; Hoc autem faciunt Pontificii. Annon enim contemnitur, qvod impuritatis accuſatur? annon abominandum eſt, qvod inqvinat hominem?

3. *Que comme on peut* (f) *manger pour le Seigneur, ſelon S. Paul, on peut auſſi pour l'amour de luy s'abſtenir de manger; que le jeûne eſt recommandé* (g) *dans l'Ecriture, & qu'il a eſté pratiqué par toute l'ancienne Egliſe.*

(f) *1. ad Cor. c. 10. 31.* (g) *Joel 2. Matth. 6. & 9. ubiq; paſſim.*

ad §. 3.

Paulus, ad qvem provocat, Jeſuitæ contradicit eo ipſo loco. 1 Corinth, 10 v. 29. Jejunium verum Chriſtianum non improbamus, ſed abſtinentia à ſolâ carne non eſt verum jejunium.

4. Que

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

4. *Que les Chrêtiens ne ſont point obligez de garder les céremonies légales, les défenſes que les Juifs avoient de boire & de manger en certains temps & de certaines choſes, de toucher un mort, d'obſerver toutes leurs feſtes, leurs nouvelles lunes, & leurs jours de Sabbat; qu'ils avoient tort de s'en faire autrefois un ſcrupule, & que comme cette queſtion avoit troublé l'Egliſe & inquieté bien des fidéles, même du temps des Apoſtres, il eſtoit important qu'ils levaſſent les doutes qu'on avoit ſur cela. C'eſt à quoy S. Paul* (h) *s'eſt particulierement attaché.*

(h) *Paul. ad Coloſſ.* 2. *Interprete Hieronymo in Ep. ad Algaſiam.* 6. 10. & *aliis.*

ad §. 4.

Dum igitur Paulus omne diſcrimen ciborum ſuſtulit, qvî fieri potuit, ut Romana Eccleſia neglectâ Scripturâ libertati Chriſtianæ vim inferret, & Judaismo portam poſtliminiò aperiret. Vera Eccleſia nec Paulo Coloſſ. 2. contradicit, nec libertatem Chriſtianam conſtringit. Qvæ ita ſe gerit ſecta, falſitatem ac hæreſin imò διδασκαλίαν τῶν δαιμονίων prodit.

5. *Que quoy qu'on ne fut plus obligé d'obeïr à la Synagogue, on n'eſtoit pas pour cela diſpenſé d'orbeïr à l'Egliſe, quelque rapport qu'il y eut entre les ordonnances que l'on établiſſoit & celles qu'on vouloit abolir. On oſtoit le Sabbat: l'on établiſſoit le Dimanche: on ne devoit plus célebrer la Paſque ni la Pentecoſte des Juifs, mais on eſtoit obligé de celebrer la Pentecoſte & la Paſque des Chrétiens. Le Sacerdoce, ſelon l'ordre d'Aaron, avoit ceſſé, mais le Sacerdoce, ſelon l'ordre de Melchiſedech, avoit commencé pour ne ceſſer jamais. Les Sacremens de la loy nouvelle avoient ſuccedé aux Sacremens de l'ancienne loy: & quoy qu'on eut levé toute l'impureté légale, qui empêchoit les Juifs de manger certaines viandes, les Apoſtres ne laiſſérent pas de commander* (i) *qu'on s'abſtint de manger du ſang & des viandes étouffées.*

(i) *Viſum eſt Spiritui Sancto & nobis nihil ultra imponere vobis oneris, qvàm hæc neceſſaria, ut abſtineatis vos ab immolatis ſimulacrorum, & ſangvine & ſuffocato, &c. Act.* 15. 28. 29.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

ad §. 5.

Nihil ad rhombum eſt, qvod memorat autor: Sabbathum judaicũ & dies dominicus non ſunt unum & idem. Feſta Judaica & Chriſtiana non tantum fine, ceremoniis, ſed & objecto differunt. Sacramenta V. T. in Novo locum non habent; qvæ ſi qvis revocare ad uſum vellet, anathema incurreret, ut patet exemplo circumciſionis. Cur igitur diſcrimen ciborum, qvod ſublatum eſt in Nov. Teſt., ad uſum revocant Pontificii? cur non morem gerunt Apoſtolo *Coloſſ.* 2. *v.* 16. ad locum Actor. 15. v. 28 29. reſponſum eſt ſupra in ipſa diſputatione.

6. *Que ce commandement des Apoſtres montre ſuffiſamment qu'on peut défendre l'uſage de certaines viandes pour une bonne fin, comme pour mortifier ſa chair & ſes paſſions; & toute l'ancienne Egliſe a reconnu, quelle pouvoit commander des jeûnes, & que les fidéles devoient les obſerver. C'eſt avec raiſon, dit Tertullien,* (k) *que les Evéques ont coutume d'ordonner des jeûnes à tout le pleuple.* (i) *S. Epiphane & S. Auguſtin remarquent, qu'une des erreurs de l'héretique Aërius eſtoit de ſoutenir, que l'on ne devoit pas s'aſſujetir à jeûner aux jours ordonnez. Tous les fidéles* (l) *ajoûte S. Baſile, écoutent & reçoivent avec joie le précepte de jeûner le caréme. Celuy qui ne jeûne pas le caréme,* (m) *dit S. Ambroiſe, eſt criminel. Nous jeûnons le caréme,* (n) *pourſuit S. Jerôme, ſelon la tradition Apoſtolique. Ce n'eſt pas qu'il ne ſoit permis de jeûner toute l'année hormis la Pentecoſte: mais c'eſt autre choſe de jeûner par obligation & de jeûner par devotion. Le temps du jeûne eſtant venu,* (o) *dit S. Jean Chryſoſtome, vous aimeriez mieux tout ſouffrir, que de manger des viandes, qui y ſont défendues. Il n'eſt donc rien de plus conſtant dans toute l'ancienne Egliſe, que l'uſage de jeûner, & de commander des jeûnes.*

(k) *Bene qvòd & Epiſcopi univerſæ plebi mandare jejunia aſſolent.* Tertull. *in lib. de Jejun.* (i) *Epiphan. in libro de hæreſibus. hæreſ.* 75. *Auguſt in libr. de hæreſib. hæreſ.* 53. (l) *Omnes æqvaliter & præceptum audiunt, & cum gaudio ſuſcipiunt. Baſil. loquens de jejun. Qvadrageſimæ. orat.* 2 *de jejunio.* (m) *Quisquis Chriſtianus jejunando non impleverit qvadrageſi-*

geſimam, prævaricationis, & contumaciæ reus tenebitur. S. Ambroſ ſerm 34 (n) *Nos unam qvadrageſimam ſecundum traditionem Apoſtolorum tempore nobis congruo jejunamus. Non qvod per totum annum, exceptâ Pentecoſte, jejunare non liceat, ſed qvod aliud ſit neceſſitate, aliud voluntate munus offerre. Hieronym. in Ep. ad Marcell.* (o) *Homil. 6. ad pop. Antioch.*

ad §. 6.

Falſum eſt in loco allegato Actor. 15. v. 28. Apoſtolos imperaſſe abſtinentiam â ſangvine & ſuffocato in hunc finem, ut carnis illecebras domarent. Hæc eſt Pontificiorum hypocriſis, qvam ideò ſimul notat Apoſtolus 1. Tim. 4. Fruſtra allegat autor loca Patrum de Jejunio. Qvid enim abſtinentia â ſola carne ad jejunium? Fruſtra ad *Tertullianum* provocat, qvi Montaniſta fuit. Qvanqvam & locus qvem allegat, nobis non contradicit. *Baſilius* qvoq; non niſi de *vero jejunio* loqvitur. *Epiphanium* forte nec qvidem evolvit *Jeſuita*, cum ejus *librum* de hæreſibus citet velut unicum; agit autem de Aërio *lib. 3. p. m.* 908. qvem liberè jejunaſſe fatetur. *Aërianos* verò ab hæreſeos notâ purgavit *Danæus*, *Auguſtinus* de hæreſibus cap. 53. de vero jejunio loqvitur, non *abſtinentia à carne*; imo contra *Epiphanium* producit *Philaſtrium*, qvi Aërianis abſtinentiam â carne tribuat. *Ambroſii* locus Serm. 34. eſt ſuppoſititius, qvod dudum Chemnitius aliiq; probarunt, & ſanè cum neget *Jeſuita* jejunium habere vim meriti, tranſigat cum *Ambroſio* id *aſſerente Serm. 34. Hieronymum* Jeſuita non evolvit, cum enim plures ad Marcellam Epiſtolas ſcripſerit, qva qvæſo id reperitur, & qvid eſt in iſtâ allegatione qvod cauſam ipſius juvet? numqvid jejunium & abſtinentia à carne unum idemq; eſt? *Chryſoſtomus Homil. VI. ad populum Antioch.* iterum de vero loqvitur Jejunio, qvod verba ipſa ſatis indicant: ſic enim legitur textus græcus: Οὕτως ἐστὶν ἡ συνήθεια δυνατὸν πρᾶγμα καὶ εὔκολον ὥστε παραγενομένης τῆς νηστείας, κἂν μυρία τις ἀνάγκη καὶ βιάζηται, ὥστε μεταχεῖν οἰνοποσίας, ἢ ἑτέρου τινὸς τῶν μὴ νενομισμένων ἐν νηστείαις ἀπογεύεσθαι, πάντα ἂν ἕλοιτο παθεῖν τις, ἢ τῆς κεκωλυμένης ἅψασθαι τροφῆς.

POSTULATA.

1. *Les Catholiques demandent ſur cela qu'on leur accorde:* 1. *qu'on ne peut accuſer l'Egliſe Romaine ſans calomnie de défendre l'uſage de certaines viandes dans la veüe, qu'elles ſont mauvaiſes d'elles mémes, & creés par le diable; puisqu'elle a toûjours condamné ces erreurs dans les hérétiques, & qu'il n'y a point de viande, dont l'uſage ne ſoit libre aux fidéles, hors des jours d'abſtinence.*

ad 1.

Illud Poſtulatum eſt doloſum: Qvid enim, ſi conceditur maximè, Eccleſiam Romanam non habere carnem pro creaturâ Diaboli, an ideò non fovent doctrinam Dæmoniorum? Id verò in totâ diſputatione probatum eſt. Et certè per conſeqventiam Pontificii carnem impuritatis accuſant, qvæ cum ad Deum referri neqveat, ad Diabolum referenda omninò eſt.

2. *Que les Prophétes & les Apoſtres ont enſeigné le jeûne & l'abſtinence de viandes pour mortifier la chair, (*) mais que c'eſt le démon qui enſeigne l'abſtinence de certaines viandes, dans la veüe que Dieu ne les ayant pas crées, elles ſont mauvaiſes.*

(*) *Vide pag. 406. litt. A.*

ad 2.

(1) De interdicto carnis qvæſtio eſt, & Jeſuita ſemper recurrit ad Jejunium. (2) Non tantum doctrina Dæmoniorum eſt, ideò prohibere certos cibos, qvod impuri judicentur, ſed & in iſta abſtinentiâ, cultum ponere divinum, & libertatem tollere Chriſtianam. Hinc & Montaniſtis veteres orthodoxi locum, 1. Tim. 4. oppoſuêre.

3. *Qu'il faut obeïr à l'Egliſe dans les reglemens qu'elle a faits pour les jeûnes & les abſtinences, & pratiquer ces ſortes de mortification pour plaire à Dieu, pour imiter noſtre Seigneur, pour luy marquer qu'on eſt mari de l'avoir offenſé, pour vaincre ſes paſſions, & pour ſe mieux diſpoſer à faire pénitence de ſes fautes.*

ad 3.

Non meretur illa ſecta obedientiam, qvæ Apoſtolo contradicit, διδασκαλίαις δαιμονίων adhæret, & manifeſtam Anti-Chriſti notam prodit. Finis ille *mortificationis*, ut vocant, oſtendit hypocriſin.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

Chriſtum imitari in jejunio nec poſſunt nec debent. Egregia verò ſpecies jejunii, ſi carne abſtineas, piſcibus verò opiparis, aromatibus, fructibus, vino, &c. te totum repleas.

Les Proteſtans ont reconnu que ces trois demandes eſtoient juſtes; qu'on avoit decrié mal a propos ſur cet article la doctrine de l'Egliſe Romaine; qu'elle eſtoit conforme a la créance de l'ancienne Egliſe; que les ſaints Peres, qui ſe croioient obligez de jeûner la carême, avoient lû, examiné, & compris ſur cela la doctrine de S. Paul contre les Juifs, & les hérétiques, dont nous avons parlé; que les Catholiques ne croient pas, qu'on mérite la juſtification, ni par le jeune, ni par d'autres bonnes œuvres, quoy qu'en les pratiquant on ſe diſpoſe a l'obtenir de la miſericorde du Seigneur, & par les ſeuls mérites de JESU-CHRIST, *& que leur foy par conſequent eſt orthodoxe.*

ad 4.

Ubi verò ſunt illi Evangelici, ad qvos provocat malæ fidei Jeſuita? Falſa narrat, ut ſimplicioribus fucum faciat, qvemadmodum & impudenter negat, juxta Eccleſiæ Pontificiæ doctrinam jejunio alliisq; bonis operibus viam meritoriam adſcribi. An immemor planè eſt anathematis in *Concilio Tridentino*? Sic illi impoſtores inſtar Protei varias induunt formas, ut fallant incautos irretiantqve.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-316 4° 1568